

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, BIRŽELIO - JUNE 6, 2007

Vol. XCVIII Nr. 109

Kaip Vakarai turėtų kontratakuoti?

Londonas, birželio 5 d. (Balsas.lt, „Draugo“ info.) — Laukti 2008 metų prezidento rinkimų ir tikėtis, kad protas nugalės. Taip bendrais bruožais būtų galima apibūdinti Vakarų strategiją Rusijos atžvilgiu.

Apie tai redakcinėje skiltyje rašo britų žurnalas „The Economist“.

Rusija beveik spėjo pasiekti pergalę dujų karuose, kol dauguma europiečių apskritai pastebėjo, kad tokie karai vyksta. Šiemet Kremlius spėjo atkirsti Kaspiją (sudaręs sutartis dėl dujotiekių su Turkmenija ir Kazachstanu). Apvyniojo aplink pirštą Austriją, Belgiją ir Vengriją (apie tvirtas jo pozicijas Vokietijoje, Prancūzijoje ir Italijoje nevertėtų nė priminti). Užkalbėdamas dantis kitoms dujas išgaunančioms šalims ėmėsi lipdyti dujų kartelį. Rusija taip pat suformavo galingą Kremlui lojalią stovyklą Europos Sąjungoje (jos pagrindas – Graikija ir Kipras, Latvija ir Slovakija vis labiau linksta į Rusijos pusę, o jei geriau išsiūrėtume, pamatytume, kad turbūt tas pats vyksta ir su Bulgarija). Rusiški bankai ir kompanijos įterpė „penktąją koloną“ į Londoną ir kitus finansinius pasaulio centrus.

Europos laukia sudėtingi strateginiai pasirinkimai.

Be to, reikia nepamiršti hakierių atakuojamų Estijos valstybės institucijų interneto svetainių ir begėdiškos Kremliaus paniekos Londone nunuoddyto buvusio KGB karininko Aleksandro Litvinenko bylai.

Laukti dar metus tikintis, kad į valdžią ateis kas nors malonesnis už Vladimirą Putiną – tik tuščios viltys. Užuoat laukus naujų Kremliaus triukų, ar neturėtume verčiau pereiti į kontrataką? **Nukelta į 6 psl.**

Lietuva ir Slovakija drauge sieks JAV bevizio režimo

Vilnius, birželio 5 d. (BNS) — Slovakijos ir Lietuvos UR ministrai sutarė imtis bendrų iniciatyvų ES, siekiant gauti JAV bevizį režimą.

Kaip žinoma, ES naujokės iš Vidurio Europos siekia, kad JAV išleistų jų turistus be vizų, kaip ir ES senbuviai piliečius, ir Europos Komisija reiškia paramą tokiam siekiui.

Jungtinės Valstijos dabar svarsto vizų ir kelionių tvarkos pakeitimus, tuo tarpu iš Briuselio pasigirsta priekaištų kai kurioms Vidurio Europos šalims, esą šios, pasinaudodamos geresniais nei kitų ryšiais su JAV, gali nepaisyti solidarumo principo ir individualiai susitarti su amerikiečiais.

Bratislavoje nuo pirmadienio viešintis UR ministras Petras Vaitiekūnas su Slovakijos kolega Janu Kubišu taip pat aptarė Vyšegrado ketvertą (Čekija, Slovakija, Lenkija ir Vengrija) ir Baltijos šalių regioninio bendradarbiavimo, Europos kaimynystės politikos, energetikos saugumo, infrastruktūros plėtros klausimus bei pasirengimą oficialiam Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus vizitui į Slovakiją 2008 metais, pranešė URM.

Iš Slovakijos P. Vaitiekūnas antradienį vakare išvyko trijų dienų oficialaus vizito į Bosniją ir Hercegoviną.

PERIODICALS

Užsienio lietuviams atstovaus speciali komisija

Vilnius, birželio 5 d. (BNS) — Parlamentarai veikiančią Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės komisiją pertvarkė į visų užsienyje gyvenančių lietuvių atstovybę parlamente.

Atstovybė, vienijanti lietuvius iš viso pasaulio, pavadinta Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija.

Pasak vienos komisijos sudarymo

iniciatorių parlamentarės Laimos Mogenienės, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė Seime kuri rūpinsis realaus ryšio su užsienyje gyvenančiais lietuviu užtikrinimu.

„Deklaracijų yra daug, tačiau visos strategijos, visi planai vyko be pačių užsienyje gyvenančių lietuvių indėlio. Organizaciją sudarys ir Seimo atstovai, ir žmonės iš Lietuvos, ir tau-

tiečiai iš užsienio, ne vien tik iš JAV“, — yra sakiusi valstietė liaudininkė L. Mogenienė.

Iki šiol veikusią Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės komisiją sudarė šalies parlamentarai — po vieną nuo kiekvienos Seimo narių frakcijos — ir penki Jungtinių Amerikos Valstijų Lietuvių Bendruomenės tarybos išrinkti atstovai.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias.
- Atsakomybė — saistanti visas kartas.
- Kaip lietuvių kalboje išliko „graždanka“?
- Laisvalaikio skaitiniai.
- Kelionė į Jeruzalę (XLIV).
- Miesto panorama.
- Laiškai, nuomonės, komentarai.
- Sekminės Cicero lietuvių telkinyje.
- Kernavė vėl laukia mūsų.

Valiutų santykis

1 USD — 2.57 LT
1 EUR — 3.45 LT

Paskirtas VSD vadovas

Vilnius, birželio 5 d. (BNS) — Seimas antradienį pritarė prezidento pateiktai Povilo Malakausko kandidatūrai į Valstybės saugumo departamento (VSD) generalinio direktoriaus pareigas.

P. Malakausko kandidatūrą parėmė 67 parlamentarai, susilaikė 40 ir niekas nebalsavo prieš. Seimo posėdyje dalyvavo 112 Seimo narių.

Iš viso Seime yra 141 narys.

Už P. Malakauską iš Darbo partijos frakcijos balsavo 15 parlamentarų ir 8 susilaikė, iš socialdemokratų 14 balsavo už ir 6 susilaikė, iš Tėvynės sąjungos frakcijos — net 17 už ir 2 susilaikė.

Mišri Seimo narių grupė taip pat parėmė P. Malakauską, o 3 liberaldemokratai susilaikė, likę — balsavime nedalyvavo.

Liberalų sąjūdžio atstovai Seime, kaip ir žadėjo, vienbalsiai pritarė P. Malakausko kandidatūrai, o visi Liberalų ir centro sąjungos frakcijos

Povilas Malakauskas.

Eltos nuotr.

nariai balsuodami susilaikė.

VSD vadovą skiria ir atleidžia prezidentas Seimo pritarimu. Prezidentas Valdas Adamkus Seimui P. Malakausko, **Nukelta į 6 psl.**

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-05-07

THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

553 P5 051508 GRATIS

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

Medžiagą siųsti: Aušra Jasaitytė-Petry

8830 Magnolia Court

Orland Park, IL 60462

Tel. 708-349-8432 El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

„Pažadų keliai“

Sunku patikėti, kad jau yra planuojama kita Čikagos lietuvių skautų tuntų vasaros stovykla gražuose Rako miškuose, mažame Custer mieste, Michigan valstijoje. Atrodo, ką tik šventėme Rako miškų 50 metų jubiliejų. Kaip greitai laikas bėga.

Sios vasaros Čikagos lietuvių skautų tuntų **stovykla įvyks liepos 22 d., truks iki rugpjūčio 4 d.** Stovyklos pavadinimas – „Pažadų keliai“. Kodėl toks pavadinimas?

Prieš 100 metų Lord Robert Baden-Powell suruošė pirmąją skautišką stovyklą Brownsea saloje, Anglijoje. Šioje stovykloje dalyvavo 21 berniukas skautas. Norėdami paminėti šį jubiliejų, šių metų vasaros stovyklos temą parinkome prisiminti savo įžodžių žodžius ir pažadus, prisiminti Lord Baden Powell bei jo tikslą, jam pradedant skautavimą.

Dar nėra per vėlu užsiregistruoti į šią vasaros stovyklą. Stovyklautojai turi būti Lietuvių skautų sąjungos nariai, ir būti 8 metų, stovyklauti be tėvų.

Taip pat vyksta ir Jaunų šeimų stovykla. Daugiau informacijos, registracijos anketos skautų tinklapyje: www.skautai.net. Ieškokite Brolijos lapo, tada „Stovyklos 07“, paskui – Vidurio rajono. Ten ir rasite registracijos anketas. Galite taip pat kreiptis į stovyklos viršininkę: j.s. Daną Mikužienę: 815-725-8494, el-paštu: mikuzis3@comcast.net arba pas tuntų tuntininkus: „Lituanicos“ tuntininką Robertą Jokubauską (815-838-8136); „Nerijos“ tuntininkę Laimą Bacevičienę (708-614-9292); Aušros vartų/Kernavės tuntininkę Aušrą Jasaitytę-Petry (708-349-8432). Registracija tuoj baigsis. Užsiregistruokite laiku!

„Mindaugo“ draugovė

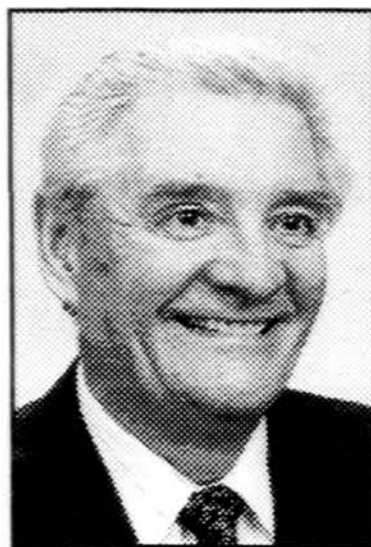
Washington „Mindaugo“ draugovė kviečia skautus iš arti ir iš toli pastovyklauti kartu š.m. **birželio 9-10 d.** įvyksiančioje draugovės metinėje naktinėje iškyloje. Jei norite kartu stovyklauti, kreipkitės į brolių Tomą Dundzilą: tomasmya@verizon.net, 703-960-1513.

Washington „Mindaugo“ draugovės skautukai klijavo ir dažė kryžius (foam crosses ir sparkle glue). Visi labai smagiai dirbo. Antanas Petraitis ir Lukas Drugelis (matosi ir Paulius Mickus) savo kryžius puošia avangardiškai.

Enija Davidonytė ir Monika Locatis gražiai sekdamos instrukcijas puošia savo kryžius.

Romas Viskanta

Prof. Romui Viskantai, Purdue universitetas 2007 m. gegužės 13 d. suteikė Inžinerijos Garbės daktaro laipsnį.

Jo moksliniai atradimai šilumos mainų konvekcijoje ir spinduliavimo srityse iškėlė jį į pasaulinio garso mokslininkų gretas.

Akademiniis skautų sąjūdį ir Vydūno fondas nuoširdžiai sveikina fil. dr. Romą Viskantą, buvusį Korp! Vytis Centro valdybos pirmininką, „Skautybės kelias“ redaktorių, Filisterių skautų sąjungos centro valdybos pirmininką ir Vydūno fondo tarybos prezidento pirmininką bei džiaugiasi ir didžiuojasi jo nepaprastai dideliais pasiekimais ir laimėjimais.

(fil. Ritonė Rudaitienė)

Š.m. kovo 4 d., per Washington „Mindaugo“ draugovės skautų suruoštą Kaziuko mugę trys skautai davė paukštyčių ir vilkiukų įžodį: Lukas Drugelis, Ingrida Skirpaitė ir Andrius Mickus.

Lukas ir Andrius skautauja jau trejus metus. Jie pradėjo skautauti kaip giliukai 2004 m. rudenį, kai atsikūrė „Mindaugo“ draugovė. Jiems dabar jau šešeri. Sesė Ingrida pradėjo dalyvauti sueigose 2006 m. rudenį, kai draugė paukštytė Gintarė Meižytė ją prikalbino. Ingridai aštuoneri metukai.

Nuotraukoje: Lukas Drugelis, Ingrida Skirpaitė ir Andrius Mickus.

Ingrida Skirpaitė ir Gintarė Meižytė kryžių puošimo sueigos metu.

LS Fondas remia Skautiją, o mes – LIETUVIŠKOSIOS SKAUTYBĖS FONDĄ

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00 • 3 mėn. \$45.00

Pirma klasė: kasdieną \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00

• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$35.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis Oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorius –

kun. dr. Kęstutis A. Trimakas

kultura@draugas.org

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiilkti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

ATSAKOMYBĖ — SAISTANTI VISAS KARTAS

EDMUNDAS SIMANAITIS

Pirmasis istorinis komunizmo tribunolo (An Historical International Trial) posėdis prasidėjo 1967 m. spalio 7 d. Washington, DC, Georgetown Universiteto Nacijų salėje. Keturi dešimtmečiai praėjo po pirmojo komunizmo tribunolo. Kas pasikeitė?

Pasaulio viešoji nuomonė primena

Pasaulinis viešosios nuomonės teismas (The Court of World Public Opinion), antikomunistinių organizacijų asociacija, vadovaujama organizacijos „Jaunieji amerikiečiai už taiką“ ir nacionalinė katalikų spauda ėmėsi iniciatyvos svarstyti ir įvertinti komunizmo nusikaltimus. Anksčiau buvusių laisvų, o dabar velkančių komunistų jungą, tautų atstovai iš Kubos, Vengrijos, Čekoslovakijos, Estijos, Rumunijos, Ukrainos, Tibeto, Mongolijos ir kitų kraštų pasakojo teismui širdį veriančias istorijas ir liudijo komunistinių režimų padarytus nusikaltimus.

Tuo metu JAV jau buvo susitelkusi nemaža diaspora iš tėvynės pasitraukusių nuo bolševikinio teroro lietuvių, deja, tuomet į komunizmo tribunolą neatsirado nė vieno lietuvių atstovo, galinčio išvardinti bent svarbiausias okupanto padarytas piktadarystes lietuvių tautai, kultūrai, žmoniškumui bei genocido nusikaltimus. Galbūt Estijos atstovo parodymai galėtų būti laikomi visų trijų Baltijos šalių balsu, nes okupantas vykdė genocido politiką pagal vieną ir tą patį scenarijų visose trijose Baltijos šalyse.

Teisėjų sudėtis

Tribunolo sudėtis — penki teisėjai. Pirmieji keturi iš The Court of World Public Opinion: pirmininkas dr. S. H. Slemmer — įžymus teisininkas iš Ohio valstijos, atstovavęs anglakalbius žmones; dr. Stefan Osusky, buvęs Čekijos diplomatas, Tarptautinės teisininkų komisijos narys, atstovavęs čekus ir slovakus; dr. Emilio Numez Portuondo, buvęs Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos prezidentas ir Kubos diplomatas, atstovavęs ispaniškai, portugališkai ir prancūziškai kalbančius žmones; dr. Carlos Marquez Sterling, buvęs Kubos diplomatas, atstovavęs ispanų ir portugalų kalbomis kalbančius žmones. Penktasis teisėjas dr. D.S. Chen iš Kinijos Respublikos, buvęs teisės universiteto dekanas, atstovavo kinų, japonų, indų ir kitomis Azijos tautų kalbomis šnekančius žmones.

Kaltinimai totalitariniam komunizmo režimui

Buvo paskelbti šeši kaltinimai komunizmo sistemai: 1) agresyvių karų planavimas ir rengimas; 2) dalyvavimas agresyviuose atviruose ir slaptuose karuose; 3) siekimas varžyti asmens teisę laisvai išpažinti religiją; 4) siekimas visuotinai atimti asmens teisę turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti; 5) dalyvavimas remiant visuotinio vergijinio darbo (slave labor) praktiką; 6) dalyvavimas suokalbėje dėl nepriklausomų tautų apsisprendimo teisės panaikinimo.

Dėl gynybos buvo iškildas dramatiškas

momentas. Nors žinias-klaidoje buvo iš anksto paskelbta apie šio tribunolo darbą, neatsirado nė vieno komunisto, sutinkančio ginti komunizmo sistemą, nors tais metais JAV universitetuose komunizmo sistemos simpatikų nestokota. Tribunolo pirmininkas gynėju paskyrė advokatą Joseph Keil iš Washington.

Nuosprendis komunizmui — kaltas

Įvyko šeši tribunolo posėdžiai. Juose buvo išklausyti liudininkų parodymai apie komunistų ardomąją veiklą, apie masinį terorą, tautinės kultūros griovimą, apie riausių organizavimą nepriklausomose valstybėse, apie tikėjimo laisvės varžymus ir mėginimą Bažnyčią paversti komunistų valdžios tarnaitę. Buvo kalbėta ir apie Budapešto sukilimą 1956 metais, ir Prahos pavasario dramatiškus įvykius, žinoma, ir apie sovietų kolonijinį imperializmą.

Per tris dienas 29 liudytojai piešė komunizmo vaizdą, kuris, nepaisant laiko, vietos ir padėties rodė, kad „nuo Tibeto iki Ukrainos komunizmo metodai buvo šėtoniškai panašūs.“

Tribunolas paskelbė nuosprendį pagal kiekvieną kaltinimą. Ir kiekvienoje formuluotėje buvo žodis „GUILTY“ — KALTAS.

Demokratijos pasaulio visuomenė prieš 40 metų atliko moralinę pareigą — iškeldama sunkiai paaiškinamą paradoksą — vieno totalitarinio režimo — nacionalsocialistų nusikaltimus įvertina Tarptautinis Tribunolas, o sovietų totalitarinio režimo padaryti kur kas didesni karo ir genocido nusikaltimai nutylimi. Ar de-

mokratija gali užmerkti akis prieš tokią neteisybę?

Birželio 16-ąją įvyks tarptautinė akcija

Šių metų birželio 16 d. numatyta tarptautinė akcija „Komunizmas — į tarptautinį tribunolą“, kurioje pakviestos dalyvauti 18 Rytų ir Vidurio Europos valstybių visuomeninės organizacijos. Akcijos esmė — kiekvienoje valstybėje atskirai tą pačią dieną surengti antikomunistines mokslines konferencijas ir išleisti vieną bendrą leidinį anglų kalba tuo pačiu akcijos pavadinimu.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos VI-ojo suvažiavimo dalyviai kreipiasi į Lietuvos žmones, (...) į Respublikos prezidentą, Seimo narius, Vyriausybę ir primygtinai prašo neatidėlioti keliamų problemų sprendimo.

Kreipimesi prašoma inicijuoti valstybiniu lygmeniu tarptautinį teismą (tribunolą), kuris įvertintų komunistinių režimų nusikaltimus žmonijai ir žmoniškumui, taip pat pareikalauti atlyginti žalą, padarytą valstybėms ir jų piliečiams.

Tautos dalis, pakėlus okupanto primetą Gulago kančių, Sibiro tremties ir priverstinės emigracijos dalį, šįmet rengiasi pasitikti Gedulo ir Vilties dieną ne tik pagerbdama genocido aukų atminimą, bet ir sutelktomis pastangomis siekdama paspartinti teisingumo atkūrimą Lietuvoje ir ES. Iš tikrųjų, tai kilni pilietinė pareiga, saistanti atsakomybės už Tėvynės likimą ryšiais visų kartų piliečius.

(Straipsnis sutrumpintas)

KAIP LIETUVIŲ KALBOJE IŠLIKO „GRAŽDANKA“?

DARIUS SIMANAITIS

Dabar visuomenėje tarp kalbos specialistų ir nespecialistų verda aistros dėl Vyriausybės nutarimo pritarti Vardų ir pavardžių rašymo įstatymo projektui. Oponentai tarsi suskilo į dvi stovyklas: vieni už ilgametę nelietuviškų žodžių lietuvinimo tradicijos išlaikymą, kiti — už „vakarietišką“ originalios lotyniškos formos išsaugojimą. Daugiausia iečių laužoma dėl trijų nesančių lietuviškoje abėcėlėje lotyniškų raidžių ir dėl diakritinių ženklų, vartojamų kitų tautų lotyniškose abėcėlėse. Tačiau problema, ko gero, yra žymiai platesnė nei vien tik nelietuviškų pavardžių ir vardų užrašymo būdas.

Pirmiausia, mes tikrai nerašome nei užsienietiško vardų, nei pavardžių, nei pavadinimų iš klausos pagal tarimą, kaip teigia pirmieji, jau vien dėl to, kad mūsų kalboje tiesiog nėra kai kurių garsų, kurie yra kitose kalbose. O mūsų vienoki ar kitokie rašymo įpročiai padiktuoti, greičiau, ne kalbos specifikos, o istorinių aplinkybių, kurios ir nulėmė vienokią ar kitokią užrašymo formą.

Kodėl, pavyzdžiui, pasaulinio garso vokiečių poeto Götthe pavardę (Goethe, vokiečiai umliautą „io“ rašo dvejopai) lietuviškai užrašome dviem variantais — Getė arba Gėtė? Bet juk tarimas labiau panašus į Gote? Nei pagal tarimą, nei, panašu, į originalo formą. Kuo čia dėta lietuvių kalbos specifiška? Ar nebus čia „kalti“ mūsų

istorijos vingiai, kai ypač paskutiniams amžiais mūsų tvirtėjančiai lietuviškai samonei ir rašymo gimtąja kalba įpročiams didžiausią įtaką darė ne Vakariai su lotyniška abėcėle, o Rytai su kirilica? Galbūt, jei mes būtume pakliuvę į didesnę vokiečių (Vakarų) įtakos sferą, o ne į rusų (Rytų), mūsų rašybos įpročiai būtų susiformavę kitokie?

Raštas ne tik mums, bet ir kaimynams atėjo su krikščionyste iš Bizantijos arba iš Romos. Lenkai, patyrę daugiau nei mes Vakarų įtakos, turi kiek kitokius užsienietiško pavadinimų rašymo įpročius, nors irgi kaip ir mes linksnioja galūnes.

Visada labiau žiūrėjome į Vakarus ir galiausiai įsivedėm lotynišką abėcėlę, bet po Abiejų Tautų respublikos padalinimų tapę Rusijos imperijos pakraščiu, Vakarus daugiausia pažindavome ne tiesiogiai, o per Rusiją, per kirilicą. Rusai yra natūraliai priversti transliteruoti lotyniškai užrašytus vardus kirilicos ženklais, o mes... transliteruojame dar kartą — iš kirilicos atgal į lotynišką rašmenį... Ir tą laikome puoselėtina lietuvių kalbos specifiška?

Iš čia, matyt, ir radosi visa sumaištis. Todėl vienus užsienietiškus žodžius užrašome tiesiog kirilicos žen-

klus pakeisdami savo lotyniškos abėcėlės atitikmenimis ir ne vien pagal skambesį, bet ir pagal ženklo vaizdą (pvz. Ėrė = Getė, Gėtė), kituose išlaikome originalią formą (pvz. Hugo, nors prancūziškai tarimas panašesnis į Iugo), o trečius, rečiau pasitaikančius, neturinčius nusistovėjusios rašybos, bandome užrašyti iš klausos, kaip kiekvienam rašančiajam šauna į galvą. Siekiant sutvarkyti šitą klausimą, reikėtų sudaryti užsienietiško vardų, pavardžių ir vietovardžių užrašymo lietuviškais rašmenimis susistemintą žodyną, o tai panašu į absurdišką Sizifo darbą. Daugiausia painiavos ir kyla su pastaraisiais, nenusistovėjusios rašybos žodžiais, nes jei nėra šalia užrašyta ir originali to žodžio forma, tai atsekti, kas yra kas, tampa beveik nebeįmanoma.

„Tradicinės“ rašybos šalininkai baiminasi, kad „vakarietiškos“ rašybos įvedimas — tai „užmaskuotas lietuvių abėcėlės keitimas ir lietuvių kalbos sistemos ardymas praėjus šimtmečiui nuo jos draudimo“, bet jų pateikiami argumentai, kad „vakarietiškos“ rašybos atsiradimas yra tam tikra naujosios polonizacijos forma arba kad žmonės, nemokantys svetimų kalbų, ne-

mokės teisingai perskaityti, neatrodo labai pagrįsti. Juk ir transliteruotų niekas teisingai perskaityti negali. Tuo metu anglai, „tradiciškai“ mokantys tik vienintelę savo kalbą, dėl to taip nesijaudina ir, jei tik įmanoma, stengiasi išlaikyti originalias svetimų žodžių formas, panašiai elgiasi ir mūsų broliai lenkai.

Polemizuodamas su „vakarietiškos“ rašybos šalininkais, kurie tradiciją užsienietiškus žodžius perrašyti lietuviškais rašmenimis priskiria sovietinei praeičiai, žymus mūsų kalbininkas Arnoldas Pirockinas (<http://ml.lms.lt>) cituoja kitą žymų kalbininką Praną Skardžių, kuris 1951 m. JAV lietuvių dienraštyje „Draugas“ (jam tikrai negalima prikišti bolševikų įtakos) tuo klausimu svarstė: „Visų pirma mes svetimus vardus rašome ne kitiems, bet savo visuomenei, todėl pirmiausia turime žiūrėti savųjų, ne svetimųjų reikalų. Svetimieji paprastai mūsų šiokiu ar tokiu rašymu visai nesidomi, pvz., vokiečių filosofui Drieschui visai nesvarbu, kaip mes jo pavardę rašysime: Drieschas, Driesch'as ar Dryšas...“

Gal jiems ir iš tikrųjų mažai rūpi, kaip jų pavardės rašomos lietuviškai ir ar mes sugebame jas teisingai išarti, bet tai tikrai turi rūpėti mums. Užsienietiškus žodžius transliteruodami savais ženklais mes paverčiame juos neatpažįstamais nei kirilica, nei lotyniškai, o lietuviškai perrašytų žodžių formos,

Nukelta į 9 psl.

Galbūt, jei mes būtume pakliuvę į didesnę vokiečių (Vakarų) įtakos sferą, o ne į rusų (Rytų), mūsų rašybos įpročiai būtų susiformavę kitokie?

KRIKŠČIONIŠKAS ŠEIMYNIŠKUMAS IR PAAUGLYSTĖ

Pranešimas skaitytas balandžio 29 d. Ateitininkų namuose, Lemonte

PRANUTĖ DOMANSKIENĖ

Paauglystės bruožai

Kai pradėjau galvoti apie šios dienos temą – krikščioniškąjį šeimyniškumą šių laikų ateitininkų šeimoje paauglystės laikotarpiu, pirmiausiai pabandžiau įsivaizduoti pavyzdinį paauglį, kuris gyvena ir išlaiko krikščioniškus šeimyniškumo principus. Man atėjo į galvą daugybė charakteristikų. Manau, kad panašius bruožus mes visi minime, kai kalbame apie paauglius:

1. Klusnumas, t.y. vaikas daro taip, kaip tėvai arba mokytojai jam pataria arba liepia daryti. Vaikas be didelio prieštaraavimo vykdo tai, kas jam sakoma daryti.

2. Mandagumas – kai vaikas maloniai ir gražiai su visais elgiasi. Ne tik su draugais, bet ir su tais, kurie nėra populiarūs. Nevartoja keiksmažodžių.

3. Pareigingumas – kai vaikas prisideda prie šeimos buities gerinimo, padeda tėvams namų ruošoje, ruošia namų darbus, dalyvauja organizacinėje veikloje.

4. Katalikiškumas – kai vaikas lanko su tėvais bažnyčią kiekvieną sekmadienį, priima sakramentus, laikosi katalikiško mokyimo apie santuoką, lytinius santykius prieš vedybas, meldžiasi, dalyvauja platesnėje veikloje, aukoja savo laiką socialiniam darbui.

Ką darytų Jėzus?

Kai aš galvoju apie šituos bruožus, prieinu nuomonės, kad yra vienas pagrindinis principas, kuris apima visus mano aukščiau išvardintus charakterio bruožus. Paauglys ateitininkas prieš ką nors darydamas turėtų visada pagalvoti, kaip atsakyti į vieną klausimą, kurį krikščionys fundamentalistai padarė populiariu: „Ką darytų Jėzus? Arba WWJD – What would Jesus do?“ Mes, katalikai, šitą klausimą išplėstume: „Kaip katalikų bažnyčia aiškina – ką darytų Jėzus?“

O kodėl paaugliams, o gal mums visiems, taip sunku priimti tą klausimą savo kasdieniniame gyvenime? Siekti Kristaus reikalauja du dalykai, kuriuos visiems sunku priimti, bet ypač sunku tai padaryti per paauglystės laikotarpį. Tai reikėtų, kad žmogus vis GALVOTŲ apie Kristaus gyvenimą, prieš darydamas sprendimus, kad jis sutinka SUBORDINUOTI savo norus, impulsus aukštesniai autoritetui, būtent – Jėzui ir katalikų bažnyčiai. Taip atsiranda pagrindinis susidūrimas tarp paauglystės gyvenimo etapo (su visomis jos problemomis) ir krikščioniškojo šeimyniškumo ateitininkų šeimoje, nes paauglystė yra laikotarpis, kai vaikai pasidaro gana impulsyvi, jie pradeda ieškoti savo identiteto, o ne tik priimti tą, kurio jie yra mokomi ar kuris yra jiems peršamas. Tas žodis „subordinuoti“ yra visiems sunkiai priimtinas. Paaugliai susiduria su dideliu pasipriešinimu iš vidaus, kai kalbame apie subordinaciją. Pagalvokite, kiek kartų vaikui pasakome: „Eik ir sutvarkyk savo kambarį“, o vaikas žiūri į tave ir sako – „Vėliau.“

Pranutė Domanskienė
Jonio Kuprio nuotrauka
Kas yra paauglystė?

Toliau norėčiau trumpai apibrėžti porą fiziologinių ir psichologinių pasikeitimų, kurie vyksta paauglystės laikotarpiu, ir kurie turi įtakos vaiko pritarimui tam pagrindiniam klausimui – „Ką Jėzus darytų?“

Paauglystė yra apibrėžiamas kaip laikotarpis, kai protinis vystymasis nespėja su labai greitu kūno vystymusi. Vienas autorius paauglystę lygina su automobiliu. Jis sako, kad paauglys turi kūną/galvosena kaip NASCAR, pripildytą aukščiausios kokybės benzino, bet automobilio stabdžiai yra tokie, kokie jie buvo „Model T Ford“. Taigi vaikai labai impulsyvi, greitai reaguoja į aplinką ir veikia, prieš tai nepagalvodami. Jeigu stabdžiai, t.y. sąžinės ir vykdomosios funkcijos, būtų išvystytos taip, kaip jos yra išvystytos suaugusio žmogaus, tai būtų daugiau galimybių, kad paaugliai galėtų išvengti daug problemų, kai įvyksta susidūrimas tarp jų norų, aistrų bei impulsų, šeimos arba visuomenės platesnės prasmės.

Kaip paauglys keičiasi fiziologiškai?

Trumpai noriu truputį nukrypti nuo temos, paminėdama vieną kitą faktą apie fizinį paauglio keitimąsi. Yra žinoma, kad paauglystės laikotarpiu smegenyse prie nervinių susijungimų vyksta antras pagrindinis augimas. Pirmas augimas baigiasi maždaug apie 2-3 metus (pagalvokite, kaip sunku būna tėvams per vaikų „terrible twos“). Ypač sparčiai vystosi prefrontal cortex, kuris atlieka centrinę nervinių impulsų vykdymo funkciją. PFC yra mūsų mąstymo, planavimo pagrindas ir leidžia mums subordinuoti mūsų veiksmus dėl kažkokio aukštesnio principo. PFC vystymasis dažnai sutampa su sąmonės vystymosi pabaiga, kuris mūsų kultūroje baigiasi tarp 21-25 metų. Tuo pačiu laiku hormono gamyba, susijusi su Limbic sistema ir kuri yra emocijų išraiškos centras, smarkiai auga.

Man buvo įdomu skaityti viename moksliniame straipsnyje, kad testosterono kiekis išauga apie 1,000 proc. nuo lytinės brandos (puberty) iki subrendimo, t.y., tarp 21 ir 25 metų. Testosteronas turi įtakos įtampai atpalaiduoti, sukelia lytinį pot-

raukį. Berniukams staigus testosterono kiekio padidėjimas gali vykti 5-7 kartus per dieną. Todėl kai jūs turite sunkumų su berniukais, pagalvokite, kad gal tuo metu vyksta vienas iš tų hormonų padidėjimo momentų ir jiems yra sunku kontroliuoti savo elgesį. Mergaitėms estrogeno padidėjimas veikia jų nuotaiką, o tai pasireiškia ne visada blaiviu mąstymu. Todėl ir su mergaitėmis, ir su berniukais laikas nuo laiko sunku susikalbėti ir neverta stengtis su jais bandyti pasikalbėti. Geriausia tuo metu juos palikti ramybėje ir grįžti prie to, kai jie nusiramina, nes paauglystėje neverta pasinėsti į galias diskusijas su vaikais, kai jie elgiasi vadovaudamiesi emocijomis, o ne protu.

Ką tu galvojai? – Aš negalvojau...

Dirbdama mokykloje su vaikais tarp 11-15 metų amžiaus, ne vieną kartą per dieną girdžiu, kaip mokytojas sako vaikui: „Ką tu galvojai...?“ Galim užbaigti tą sakinį įvairiais elgesio pavyzdžiais: „Ką tu galvojai, kai tu bėgai per koridorių? Ką tu galvojai, kai nusirašei savo namų darbus? Ką tu galvojai, kai tyčiojaisi iš to atsilikusio vaiko? Ką tu galvojai, kai išjuokei tą vaiką, kuris norėjo su jumis atsisėsti prie stalo pavalgyti?“ Atsakymas dažniausiai prasideda su: „Aš negalvojau“ arba „Aš negalvojau, kad bus kokia nors tokio mano elgesio pasekmė, nes visi kiti taip daro“. Mūsų tėvų pareiga yra pasinaudoti proga ir pakalbėti apie gyvenimo principus bei tikėtis, kad su laiku vaikuose susiformuos gera sąžinė ir jie pasirinks tokius draugus, kurie taip pat sieks tokių pat principų. Bet tai nėra lengva, nes negalime kontroliuoti vaikų aplinkos arba jų draugystės.

Savojo identiteto paieškos

Tuo pačiu laiku, kai vyksta fiziologiniai pasikeitimai, vyksta ir psichologinė kaita. Paauglystė yra laikotarpis, kai vaikai ieško savojo identiteto. Vaiko pasaulis pasidaro platesnis – mokyklos aplinkoje atsiranda vaikų ne tik iš jo ar jos siauros kaimynystės, bet iš viso rajono. Tokio amžiaus vaikai jau gali lengvai skaityti, jie moka naudotis internetu informacijos paieškai bei patys pasirenka televizijos programas. Vaikai pradeda savo identitetą vystyti ne tik pagal savo vietą šeimoje, bet ir savo vietą tarp bendraamžių. Jie anksčiau ieškodavo tėvų, brolių ar seserų pritarimo, dabar jie ieško draugų pritarimo.

Ypač draugų įtaka matosi, kai žiūrime į paauglių aprangos pasirinkimą. Tėvų ir vaikų supratimas apie aprangą labai skiriasi. Tėvams darosi vis sunkiau išrinkti vaikui norimą rūbą. Pavyzdžiui, kuklesni drabužiai, kurių norėtų tėvai, visai nepriimtini vaikams, nes kiti vaikai dėl to galėtų juos išjuokti ir net nepriimti į savo ratą. Kuo daugiau vaikai skiriasi iš kitų, tuo didesnė galimybė, kad iš jų pasijuoks kiti. Tai galėtų baigtis vienatve, didesniu ryšiu su tėvais arba net draugystė su socialiai atskirtomis ar nepriimtiniomis grupėmis („outcast“), pavyzdžiui, gotais („goths“).

Įdomu, kad nors vaikai dažnai

sako, kad jie nori pasirinkti savo identitetą, kad jie nori išreikšti savo individualumą, vis tiek dažniausiai jie pasirenka tokį identitetą, kuris yra susijęs su vienos ar kitos grupės identitetu. Čia noriu priminti, kaip svarbu mūsų ateitininkų šeimoje raginti vaikus priimti kitus į savo ratą. Per susirinkimus reikia turėti „lyderį“, kuris ieško būdų surasti ką nors bendro su mažiau populiariais vaikais arba nepažįstamais vaikais ir mėginti juos įtraukti į bendrą ratą. Aš pabrėžiu, kad reikia su „lyderiais“ dirbti, kadangi eiliniams nariams pavojinga „išėiti“ iš grupės, nes tada padidėja galimybė, kad jie nebus po to priimti.

Tuo pačiu metu, kai pasaulis pasidaro didesnis dėl išorinių elementų, pavyzdžiui, rūbų ir elgesio, taip pat plečiasi ir vaikų žinios apie idėjas ir filosofijas, kurios skiriasi nuo krikščioniškų ar katalikiškų principų. Tas susipažinimas sutampa su vaiko sugebėjimu abstrakčiai mąstyti. Ieškodami savo identiteto, jie pradeda diskutuoti su tėvais, mėgindami nagrinėti, ar jie tikrai atitinka tą krikščionybę, kurią iki šiol priėmė be prieštaraimų. Paaugliams patinka ginčytis su tėvais, suaugusiais, kadangi jie tada jaučiasi lygūs su jais. Jie suranda visokių argumentų, kurie jiems yra logiški, kelia ir nagrinėja pagrindinius klausimus apie gyvenimą. Krikščioniškame šeimos gyvenime tai ir prasideda su apranga, apsilankymu bažnyčioje kiekvieną sekmadienį ir toliau rutuliojasi iki klausimų apie lytinius santykius prieš vedybas, mirstančių žmonių gyvybės ir mirties klausimų bei abortų.

Baigiamosios pastabos

Užbaigdama norėčiau paminėti, kad paauglystė yra pasikeitimų laikas. Jeigu tėvai su tuo susitauko ir tai priima bei stengiasi pristatyti ir gyventi pagal krikščioniškus principus, tai suteikia didelę galimybę, kad kai vaikas pagaliau pereis šitą gyvenimo etapą ir sukurs savo šeimą, jis savo gyvenime vadovausis krikščioniško mokyimo atsakymais į tą pagrindinį klausimą: „Ką Jėzus darytų?“

Ką reikėtų daryti:

1. Susitauki su tuo, kad paauglys gali elgtis nepagalvojęs apie galimas pasekmes, kartais pasielgti impulsyviai.

2. Pamąstyti apie auklėjimo stilių, nusprendžiant, ar tai yra leidžiama, autokratiška ir struktūriškai pateisinama.

3. Sekti struktūriško auklėjimo keliu, kuris pabrėžia aiškias troleitines elgesio ribas.

Tėvai turėtų suprasti, kad vaiko elgesiui reikėtų nustatyti ribas, tačiau grįžtant prie pavyzdžio apie NASCAR, jie turėtų suvokti, kad nereikia pastatyti sienos, į kurią vaikai sunkiu laiku atsitrenktų, ir jų visas pagrindas, su kuriuo jie atėjo į paauglystę, subyrėtų. Ta siena turėtų būti ne kieta, kad kiekvienas susidūrimas arba smūgis reikėtų didelį praradimą. Tėvai tą sieną turėtų statyti iš minkštos medžiagos, kad atsitrenkęs vaikas galėtų vėl stotis ant kojų ir eiti toliau.

Laisvalaikio skaitiniai

Tomas Taškauskas: Susikaupti ir skaityti

Eilėraščių šimtinė „Paberti grūdai“ — naujausias poeto, visuomenės ir kultūros veikėjo, ateitininko Kazio Bradūno eilėraščių rinkinys, skirtas paminėti šio Lietuvai svarbaus žmogaus 90-ąjį gimtadienį. Eilėraščių į knygą atrinko pats autorius. Kaip pats K. Bradūnas prisipažįsta, į „Pabertus grūdus“ surinkti „eilėraščiai, kuriuos galima laikyti man ypač būdingais temų bei išraiškos formų atžvilgiu“. Pabandykime šį rinkinį trumpai aptarti.

Visų pirma į akis krinta knygos viršelis. „Pabertus grūdus“ išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla kaip dvilyktąją „Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatų“ serijos knygą. Šioje serijoje galime susidurti ir su tokiais ryškiais dabartiniais lietuvių poetais kaip Tomas Venclova ar Donaldas Kajokas. Šios serijos knygų apdaila patikėta puikiai šį amatą išmanančiam Romui Orantui, kurio švelnios iliustracijos pažadina norą knygą paimti į rankas. Kai tas padaryta, telieka susikaupti ir skaityti.

O paskaityti „Pabertuose grūduose“ tikrai yra ką. Nieko naujo nepasakysiu tardamas, kad Kazio Bradūno poetika remiasi lietuvių liaudies dainų stilistika, grindžiama pasikartojimais (pvz., eilėraštis „Mo-

tinis rauda“, p. 21), klausimo ir atsakymo formulėmis (eilėraštis „Partizanų baladė“, p. 33), stilizuotu gamtos vaizdu (eilėraštis „Vasarvidis“, p. 15). Tai rami, bet kartu ilgesio kupina ir skausminga lyrika, kurioje gausu tiek krikščioniškosios simbolikos ir Biblijos motyvų (dažnas eilėraštis kuriamas kaip malda; šiame rinkinyje ypač išsiskiria penki eilėraščiai — meditacijos, kurių kiekvienas pradedamas vis kita Šventraščio citata, p. 56–60), tiek ir pagoniškosios mitologijos (eilėraštis „Devyniabolė“, p. 95), sunkiai suprantamo žmogaus ir žemės ryšio apmąstymų (pvz., eilėraštis „Žemiškoji litanija“, p. 67). Tai kartais pereina ir į istorinį kontekstą (pvz., eilėraštis „Ikapės“, p. 32).

K. Bradūno, kaip ir kitų gerų poetų, eilėraščiai reikalauja skaitytojo atidumo, atviros širdies, nusiteikimo įsiklausyti, įdėmiau pamąstyti, ką reiškia būti šioje žemėje. Ir pats poetas tam kviečia, pvz., eilėraščiuose „Maldininkė motina“ (p. 55) ir „Po dviejų karų“ (p. 75) lyrinis subjektas prisimena savo besimeldžiančią mamą ir verkiantį tėvą. Šių dviejų eilėraščių vaizdai itin sakralūs, priverčiantys suklusti, peržvelgti tiek žmogaus — pasaulio — kančios sąryšius, tiek tėvų ir vaikų santykius. Kad ir kaip

būtų keista, net skausmingas temas liesdamas poetas sugeba išlikti pozityvus, nenustoti vilties, pvz., eilėraštyje „Paskutinė vakarienė“.

Anot literatūros kritiko Valentino Sventicko, Kazys Bradūnas — tradicinis poetas, savo tekstuose visų pirma siekiantis minties gylio ir formos paprastumo. Išskirtinis šio poeto bruožas — poetinio žodžio saikas, glaustumas. Ypač gražiai tai atsiskleidžia rinkinio eilėraščiuose „Ap-lankymas“ (p. 26), „Emaus“ (p. 45), „Pavakare“ (p. 81), „Vėlyvas ruduo“ (p. 97).

Nemažai rinktinės „Paberti grūdai“ eilėraščių galima traktuoti kaip konkretios egzodo, priverstinio Tėvynės palikimo, patirties perteikinius. Todėl knygą vertėtų bent jau pasklaidyti ir jaunosios kartos žmonėms, moksleiviams ir studentams, kuriems tai vienas iš būdų perimti šią išpūdingą žmogiškąją (kartu ir specifiską lietuvišką) patirtį ir pabandyti ją palyginti su nūdienos problemomis, tokiomis kaip masinė lietuvių emigracija...

Rinkinyje „Paberti grūdai“, kaip ir visoje Kazio Bradūno poezijoje, kalbama apie paprastus dalykus, tačiau per juos atsiskleidžia žmogiškos egzistencijos gelmė. Žmogus, kuris yra bent ką nors brangaus praradęs ir sugebėjęs tai išgyventi, šį poetą supras.

Šiuo poetu susidomėjusiesiems vertingiausia būtų įsigyti 2001 m. „Aidų“ leidyklos išleistą visą K. Bradūno kūrybinį palikimą — rinkinį „Sutelktinė“. Paties autoriaus atrinktų eilėraščių šimtinė — puiki įžanga į tai.

„Ateitis“ Nr. 2, 2007 m.

K. BRADŪNAS

IDILĖS

G a n a

Tik atlaidai, tik mažo kaimo

šventės,

Tik mirusio kaimyno pakasynos.

Laukai sujudinti, dirvonai

išpurenti,

Ir protėvių statyto namo sienos.

Praelina naktys. Rytas aušta...

Ar viso šito mudviem negana?..

Ant raustančių debesėlių

plausto

Atplaukia vėl miela, kukli diena.

S e n k a p i u o s

Jau pamiršta, kas nuo kada čia

guli,

Tik žemė dar šventa, neariama,

Tik pora medžių,

šimtmečių sausuočių,

Nejudina nei kirvis, nei ranka.

Tik kažin ko nuo kryžiaus seno,

aukšto

Nuelti greitai niekaip negali —

Apilinkui vieškeliai,

aplankui žmonės vaikšto,

O tu kaimely stovi ir tyli.

Ir tuos, pats eidamas miegoti kambaryje užrakindavo: bijojo, kad jo neužmuštų. Rytą ateidavo trys amatininkai, kurie statė jam rūmus.

Visą Egiptą valdo paša. Man ten esant, paša buvo Ibrahimas. Turko imperatorius jį buvo paskyręs trejiems metams, kad surinktų kraitį dukteriai, kurią buvo už jo išleidęs. Galėjo plėsti kiek įmanydamas, o ne tik jo pareigybei priklausančius mokesčius. Iš paprastų ūkio pajamų privalejo jį labai gerai išlaikyti. Tada jis turėjo tūkstantį raitelių ir tūkstantį pėstininkų. Dažnai pasirodydavo mieste: labai iškilmingai žygiuodavo gatvėmis su didžiule palyda. Savo žinioje turėjo tris šimtus čiaušų (tarnautojų valdininkų) įvairiems reikalams tvarkyti. Turėjo dvidešimt keturis sangiachus kraštui valdyti, nes visas kraštas suskirstytas į dvidešimt keturias apygardas.

Dėl plėšikaujančių arabų naktį ir dieną aplink miestą budi sargyba. Man ten esant, jie keturiskart buvo pasirodę prie pat miesto vartų. Daug turkų nužudę, pasitraukę patys nenukentėję. Mieste buvo kilęs didelis išgastis. Todėl anksčiau tiems arabų puolimams atmušti nuolat būdavo laikomi šeši tūkstančiai raitelių ir tiek pat pėstininkų. Bet, prasidėjus karui prieš persus, buvo paimti trys tūkstančiai raitelių ir trys tūkstančiai pėstininkų. Raiteliai turi tris kapitonus. Vienas — tūkstančio ietininkų vadas, kitas — tiekios pat čerkesų. Sako, jog tai esą palikuonys Egipto gyventojų krikščionių, dabar visi virtę mahometonais. Trečiasis yra tūkstančio lengvai ginkluotų turkų pulko vadas. Lygiai kaip sutvarkytos ir pėstininkų eilės, kurias sudaro janyčarai.

Kas penktadienį po keletą šimtų turkų eina į lauką prie Nilo ir ten atlieka karines pratybas, mėtydami vieni į kitus trumpesnes nendres. Taip netvarkingai, sumišai tą daro, kad tose pratybose visada vienas kitas iš pačių kareivių arba žiūrovų žūva. Pavare arklius, taip paleidžia pavadžius, kad paskui jau sulaikyti nebepajėgia. Taip susidūrę paskui žiauriai užsimuša.

Čia labai daug žydų, iš jų ima pagalvės mokesť. Man ten esant, kalbėjo, kad priskaičiavus moteris ir vaikus, jų būtų apie vienas milijonas šeši šimtai tūkstančių. Tą patvirtino ir tas pats muitinės viršininkas žydas. Paprastai kalbama, kad

KELIONĖ Į JERUZALĘ

M. K. RADVILA NAŠLATĖLS

Nr. 44

Asano pašos laikais jų būvę septyni milijonai. Mat jis norėjęs žinoti tikrąjį gyventojų skaičių. Bet dėl nuolatinių pasikeitimų tikrą skaičių nustatyti vargiai galėjo.

Tokioj žmonių daugybėj vos trečdalis geras regėjimas. Visų visur nesveikos akys dėl valgyto vaisių, kuriais paprastai žmonės maitinasi užsigėrdami vandeniu. Be to, tame krašte toks karštis, kad jie visada nešioja gana sunkų galvos gobtuvą. Dėl to nuo prakaito gauna akių uždegimą. Jis paūmėja dėl gatvių dulkių, nes gatvės neišgrįstos akmenimis.

Aštuoni tūkstančiai kupranugarių, kiekvienas iš abiejų pusių su dviem odiniais maišais ant kupros (maišas mūsų paprastos statinės talpos), nuo durų prie kurių nešioja Nilo vandenį. Nešiotojai parduvinėja tą vandenį ir pašai moka savo pajamų mokesť. Šių esą apie trisdešimt tūkstančių. Stebina ir miesto didumą rodo tai, kad patvinęs Nilas, keturiais ar penkiais kanalais tekėdamas per miestą, gausiai pripildo visus šulinius, tačiau vis tiek nė kiek nesumažėja nei kupranugarių, nei žmonių vandens nešiotojų. Sako, kad dėl to kiek sumažėjęs pašos mokesť, bet tas nuostolis esąs vos pusė ar trečdalis viso mokesčio.

Viešų valgyklų yra apie dvidešimt tūkstančių. Tikrai turtingieji ir kilmingesnieji namie verdasi valgyti, o liaudis maitinasi valgyklose. Jose labai

daug mėsos, ypač avienos. Taip pat begalė ančių ir viščiukų, bet daugiausiai parduoda ryžių ir aliejuje keptų tešlainių.

Maisto prekių labai daug: skaniai kvepianti mėta, begalė avienos, viščiukų, ančių, kurie, kaip anksčiau minėta, „krosnyse“ dirbtinai išperinami. Vyno Egipte nėra: mat jo lygumoje dėl Nilo potvynių vynmedžių sodinti negalima, o kalvų ar kalnų nėra. Tikrai vieną kažkokio krikščionio vynuogyną mačiau vykdamas į Nataręją (apie ją bus vėliau). Todėl krikščionys daugiausiai geria Kretos vyną. Europiečiai konsulai pasirūpina atsivežti vyno iš Italijos.

Kai kurie pasakoja tokį dalyką, rodantį gyventojų gausumą: siaučiant marui, per parą išmirdavę po dvidešimt tūkstančių žmonių. Venecijos pirklys Jonas Leonardas, jau dvidešimt penktus metus čia gyvenęs, pasakojo, jog dvi savaites siautėjęs toks baisus maras, kad kiekvieną dieną sunaikindavęs dar daugiau žmonių negu čia pasakota. Tas tikėtina, nes turkai paprastai nesisaugo nuo maro. Jie tvirtina, kad tai neišvengiamai turi įvykti, reikia pasiduoti Dievo bausmei, kokia kam skirta. Jie juokiasi iš krikščionių, kad jie, tarsi priešindamiesi Dievo valiai, bėga, stengiasi išvengti maro, bet dažniausiai veltui. Mirusiųjų iš namų išneša ne kojomis pirmyn kaip krikščionis, bet galvą atgręžę.

Dar tą reikia pažymėti, kad Egipte maras siautėja kas septyneri metai. Daugiausiai jis trunka trejus metus. Pirmaisiais metais po truputį prasideda tuo metu, kai saulė įeina į Svarstyklių ženklą. Smarkiausias maras būna gruodžio, sausio, vasario ir kovo mėnesiais; per karščius sumažėja.

Kitais metais, saulei į Liuto ženklą įėjus, kai karščiai sustiprėja, tuojau maras liaujasi. Netgi taip, kad jeigu kas, jau turėdamas maro skaudulį, išgyveno iki saulei įeinant į tą dangaus ženklą, visai išvengia pavojaus. Tas dalykas kelia nuostabą. Apie tą laiką mūsų pirkiai grįžta iš ten, kur buvo pasitraukę, ir vėl laiko namus atvirus.

Tai gi pas mus šalčiai sulaiko marą, o pas juos — karščiai. Du mėnesius gyvena saugūs. Paskui kai tik saulė įeina į Svarstyklių ženklą, maras vėl pamažu prasideda ir tęsiasi, kaip anksčiau sakytą, lig saulė įeina į Liuto ženklą, bet jau ne taip smarkiai siaučia.

Bus daugiau.

MIESTO PANORAMA

Sraigasparnis — Čikagos policininkų pasididžiavimas.

CPD nuotr.

Skrybų kaina — 184 milijonai

Būtent tokią sumą savo žmonai įpareigojęs sumokėti Michaelas Polsky savo žmonai Mayai Polsky. Cook apygardos teisėjo Williamo Boydo priimtas sprendimas greičiausiai yra šalies rekordas. Šeimos teisės srityje dirbantys advokatai tikina negirdėję apie kada nors paskirtą didesnę skrybų išmoką. Pirmadienio sprendimas užbaigė teismų maratoną, į kurį buvo įsitraukusi turtinga pora. Paskutiniojo teismo posėdžio pagrindas buvo M. Polsky prašymas sumažinti anksčiau jam kaip prievolę paskirtą išmoką. Tačiau užuot sumažinęs, teisėjas išmoką padidino nuo 176 iki 184 mln. dolerių. Iš Rusijos kilusio energetikos pramonės verslininko žmona

teisėjo jai paskirtą pinigų sumą įvertino kaip „teisingą“.

Čikagos universitetams — dovanų lietus

Neseniai University of Chicago pranešus apie rekordinę 100 milijonų dolerių auką, University of Illinois praėjusį penktadienį taip pat paskelbė, kad gavo tokio pat dydžio pinigine dovaną. 54 metų Illinois universiteto absolventas Thomas Siebelis pasižadėjo į savo testamentą įrašyti 100 milijonų dovaną gamtos mokslų ir inžinerijos programoms Urbana-Champaign esančiam universiteto padalinii. Tačiau universitetas tikisi, kad šiuos pinigus galės pradėti naudoti dar aukotojui esant gyvam.

Tai pati didžiausia dovana universiteto istorijoje. Dauguma universitetų, kurie gauna 100 milijono dolerių ar didesnes aukas yra Rytų arba Vakarų pakrantėse.

Billas Clintonas sutiktas kaip herojus

Kasmetinėje Rainbow/PUSH koalicijos konferencijoje Čikagoje kalbėjęs buvęs prezidentas Billas Clintonas buvo sutiktas audringais plojimais, o jo kalbą lydėjo pritarimo šūksniai. 930 E. 50th Street adresu susirinkusi daugiausia afroamerikiečių minia gyrė buvusio prezidento politiką ir apgailestavo, kad nieko panašaus neparodė dabartinė administracija.

B. Clintono apsilankymas „Baracko Obamos mieste“ pagyvino diskusijas, į kurią pusę 2008 m. prezidento rinkimuose links čikagiškiai. Daugelis buvusio prezidento klausiusių žmonių, priskiriančių save prie demokratų, tvirtino, kad po įtikinamos B. Clintono kalbos pasirinkimas — Hillary Clinton ar B. Obama — bus labai sudėtingas.

Baigė mokyklą — nėra ko džiaugtis!

Praėjusį mėnesį Caisha Gayles baigė gimnaziją su pagyrimu, tačiau diplomą jai nebuvo išduotas. Priežastis — atestato įteikimo ceremonijos metu susirinkę giminaičiai pernešė garsiai džiūgavo ir sveikino abiturientę.

Mokykla, kurią neseniai baigė C. Gayles, prisijungė prie vis augančio

skaičiaus mokyklų, kurios griežtai apibrėžia, ką gali ir ko negali daryti svečiai atestatų įteikimo metu. Galesburg High prieš ceremoniją priverė visus moksleivių tėvus ir giminaičius pasirašyti dokumentą, kuriame jie privalėjo pasižadėti šventės metu laikytis rimties. Po šventės buvo pranešta, kad penkiems abiturientams atestatai šiame nebus išduoti, mat jų giminaičiai ceremonijos metu per garsiai šūkavo. C. Gayles ir kiti moksleiviai stebisi, kodėl už šeimos narių elgesį baudžiami niekuo dėti mokiniai. Tuo tarpu mokyklos vadovybė tvirtina, kad tik griežtomis bausmėmis galima apsisaugoti nuo abiturientų ir jų giminių išdaigų.

Policininkai turės naują sraigasparnį

Čikaga greičiausiai niekuomet nepasivys Los Angeles, kurio policija JAV pirmauja pagal turimų sraigasparnių skaičių ir giriasi ilgamete patirtimi naudojant juos kovai su nusikaltimais. Tačiau šios savaitės pradžioje įsigytas 2,1 mln. dolerių kainavęs modernus policijos sraigasparnis vis vien nudžiugino Čikagos tvarkos saugotojus, kurie nuo šiol galės gaudyti nusikaltėlius ne tik ant žemės, bet ir iš oro. Naujasis sraigasparnis yra aprūpintas moderniausiomis technologijomis. Tarp jų — naktinio matymo prietaisai, gamma radiacijos detektoriai (naudojami bombų paieškai) bei LoJack sistema, kurios pagalba galima nustatyti, ar automobilis yra vogtas. Sraigasparnyje taip pat įmontuotos galingos video kameros.

Kaip Vakarai turėtų kontratakuoti?

Atkelta iš 1 psl.

Tokį klausimą kelia klausia „Economist“.

Galima pradėti kad ir nuo šio klausimo — ar Rusija yra verta narystės G-8 klube? Akivaizdu, kad ne. Rusiją priėmė į anuometinį „septynetuką“, kad būtų skatinami Boriso Jelcino bandymai paversti Rusiją demokratiška, laisva ir draugiška šaliimi. Atrodo, kad tai buvo klaida. Šis žingsnis nedavė jokios naudos. Vadinasi, reikia arba pašalinti Rusiją motyvuojant tuo, kad „septynetas“ — uždaras klubas tik demokratiškoms valstybėms, arba priimti dar ir Kiniją ir paversti klubą ekonomiškai stiprių valstybių forumu.

Reikia išplėsti NATO — ir galimybės, ir aljanso narių skaičiumi. Sukurti „kibernetinį NATO“, kad būtų galima padėti vieni kitiems kovojant su valstybių remiamu internetiniu

terorizmu, kaip atsitiko Estijos atakų atveju. Gali būti, kad dabar į tokį kibernetinį aljansą panorės įstoti Švedija ir Suomija; jeigu jos yra pakankamai protingos, tai įstos ir į NATO, kol dar turi tokią galimybę. Atnaujinti Europos Sąjungos plėtros kursą, ypač Serbijos ir Juodkalnijos atžvilgiu, kad būtų sudaryta atsvara Rusijos įtakai šiose šalyse.

Uždrausti Rusijos bendrovėms dalyvauti tarptautinėse turto rinkose — leisti tai daryti tik toms, kurių rąkos švarios. Žiūrėti pro pirštus, kaip prekiaujama vogtu turto — yra nusi kaltimas. Kodėl rusiška naftos kompanija su prisiplėtais gamybiniais aktyvais (arba dujų tarpininkė, kuri uždirba pelnus vien tik dėl to, kad veikia reikiamoje vietoje) naudojasi kapitalo pritraukimo Londone privilegija? Lygiai taip pat Europos Rekonstrukcijos ir plėtros bankas priva-

lo nutraukti „figos lapelių nuomą“ — aptarnauti rusus, kurie nori atrodyti gerbtini. Atsižvelgiant į tai, kad Rusija dabar tiesiog maudosi piniguose, absurdiška reikalauti iš Vakarų mokesčių mokėtojų, kad jie jos teritorijoje bent ką nors finansuotų.

Sugriežtinti vizų režimą. Jei koks nors Rusijos magnatas Amerikoje paskelbtas persona non grata, ar verta jį priiminti Londone? Arba, dar geriau, pradėti tokių žmonių deportaciją. Išivaizduokite, koks bus poveikis, jei Amerika, D. Britanija, Prancūzija, Vokietija, Kanada, Italija ir bet kokios kitos prisijungti panorusios šalys vienu metu išsiųs iš savo teritorijos vienodą rusų šnipų skaičių. Pavyzdžiui, po 15 GRU (karinės žvalgybos), FSB, o taip pat SVR (KGB įpėdinėmis tapusios Rusijos tarnybos) darbuotojų. Šių specialiųjų tarnybų špionažas, vagystės ir nusi-

kalstami kėsiai nenusileidžia tam, kas dėjosio šaltojo karo metais, jei dar to nepranoksta. Taip parodytume šaltojo karo laikų vienybę, be to, suderintais veiksmais.

Kietesnis elgesys su Rusija duos naudos ir kitur — pavyzdžiui, Vakarų šalių užsienio reikalų ministerijose. Paskutiniuosius 20 metų oficialūs ryšiai su Rusija buvo ir tebėra skatinami, jeigu jie prisideda prie santykių plėtros prekybos, investicijų srityse ir tiesiog geros kaimynystės. „Vanagai“ negalėjo daryti karjeros. Dabar iš tokio požiūrio mažai naudos — būtina kieta ir nuosekli politika.

Kieta politika turi savo kainą. Tačiau artimiausieji metai nebūtinai taps pragaištingi, jei Vakarai pasirys vėl ginti savo įsitikinimus. Politika „pagyvensim — pamatysim“ garantuoja katastrofą, redakcinėje skiltyje rašo „The Economist“.

SPORTAS

* Sėkmingai Prancūzijos atvirųjų teniso pirmenybių jaunių vienetų turnyre žaidžia po dviejų savaitių septynioliktąjį gimtadienį sutiksiantis Ričardas Berankis. Perspektyviausias Lietuvos tenisininkas antradienį šešioliktfinalyje per 47 minutes 6:2, 6:3 sutriuškino australą Bernardą Tomičių bei iškopė į aštuntfinalį.

* Kanadoje prasidėjusių daugiadienių „Le Tour du Grand Montreal“ dviratininkų lenkty-

nių pirmajame etape 53-čia finišavo „Safi-Pasta Zara Manhattan“ komandos narė Diana Žiliūtė, 107 km distanciją baigusi kartu su pagrindinė grupė — per 2 valandas 45 minutes bei 43 sekundes.

* Septintą kartą surengtame olimpinio čempiono Vartareso Samurgaševio tarptautiniame jaunių graikų-romėnų imtynių turnyre Rusijoje svorio kategorijoje iki 42 kg trečiąją vietą užėmė Ramūnas Dagys.

Paskirtas VSD vadovas

Atkelta iš 1 psl.

dabar vadovaujančio Specialiųjų tyrimų tarnybai, kandidatūrą į VSD generalinio direktoriaus postą pateikė prieš kelias savaites.

Šalies vadovas džiaugiasi, kad buvo išgirstas jo raginimas susitelkti svarbiais valstybės klausimais ir išspręsti pavojingai krašto reikalams užsitęsusių Valstybės saugumo departamento (VSD) vadovybės kaitos problemą.

„Šiandien išsprendėme sunkų uždavinį dėl VSD vadovybės, Pre-

zidento institucijos bendradarbiavimo su Seimu, valstybės saugumo problemas. Esu tikras, kad ir ateityje rasime bendrą kalbą, sprendami svarbius mūsų valstybės reikalus“, — sakė V. Adamkus Seimui pritarus prezidento pasiūlytai Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) vadovo Povilo Malakausko kandidatūrai į VSD generalinio direktoriaus pareigas.

Šalies vadovas tikisi, kad Prezidento institucija ir Seimas glaudžiai bendradarbiaudami ir toliau sėkmingai įveiks būtinus darbus.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Disidentė ragina G-8 šalis liautis pataikavus Rusijai

G-8 susitikimo išvakarėse Vokietijoje jau prasidėjo protestai.

HP nuotr.

Londonas, birželio 5 d. (AFP/BNS) — Jei Rusija ir toliau kėsinsis į asmens laisvę, ji turi būti išmesta iš Didžiojo aštuoneto (G-8) ir kitų tarptautinių grupių, straipsnyje, kuris spausdinamas antradienį, rašo Rusijos disidentė Jelena Tregubova.

J. Tregubovos, kuri prašo prieglobsčio Didžiojoje Britanijoje, atvirą laišką Didžiajam aštuonetui pirmajame puslapyje spausdina laikraštis „The Independent“. Laiške ji reiškia nuogastavimus, kad „Rusiją ištinka tragedija, o politinių ir asmeninių laisvių suvaržymai didėja su kiekviena diena“.

J. Tregubova teigia, jog dėl to, kad kitų G-8 valstybių vadovai jam nesipriešino, Vladimiro Putino „režimas taip sustiprėjo ir sujūlėjo, kad dabar tiesiogiai grasina savo artimoms kaimynėms Lenkijai ir Čekijai“.

J. Tregubova, kuri dėl 2003 metais išleistos kandžios knygos apie Kremliaus užkulius neteko darbo, sakė, kad G-8 vadovai nenori mesti iššūkio V. Putinui dėl rusų naftos ir dujų, nuo kurių smarkiai priklauso didelė Europos dalis.

„Jūs tylėjote net tada, kai pernai vasarą Putinas pasirašė įstatymą, kuriuo įteisinamas visų Rusijos priešų užsienyje žudymas. Bet kas, kas drįsta kritikuoti Putiną, įtraukiamas į priešų sąrašą“, — rašo ji.

Pernai liepą Valstybės Dūma patvirtino įstatymo pataisą, suteikiančią Rusijos prezidentui įgaliojimus panaudoti armiją ir specialiąsias tarnybas kovai su terorizmu už šalies ribų.

„Kremlius, kaip jis jau atvirai pademonstravo, naudos brutalią jėgą prieš taikius demonstrantus, siekdamas vienintelio tikslo — neleisti, kad kitų metų rinkimai būtų rengiami laisvai ir teisingai“, — savo straipsnyje toliau rašo J. Tregubova, turėdama omenyje 2008 metų prezidento rinkimus V. Putino politiniam įpėdiniui išrinkti.

„Artėjame prie taško, nuo kurio nebebus kelio atgal. Putinui turėtų būti nurodytas aiškus pasirinkimas: arba Kremlius atkuria demokratines laisves, arba Rusija bus išvaryta iš G-8 ir kitų tarptautinių klubų ... Privaltė nuspręsti, ar norite aukoti laisvę Rusijoje ant dujų ir naftos altoriaus“, — rašo J. Tregubova.

G-8 vadovai trečiadienį Šiaurės Vokietijos mieste Heiligendame pradeda savo viršūnių susitikimą.

34 metų J. Tregubova — knygos „Kremliaus pasakėlės“ autorė. 2003 metų rudenį išėjusioje knygoje žurnaliste, dirbusi laikraščiu „Kommersant“ ir „Russkij telegraf“ korespondente Kremliuje, atvirai aprašo Boriso Jelcino ir Vladimiro Putino Rusijos politikos užkulius.

Lenkai grobia tautiečius dėl išpirkos

Vilnius, birželio 5 d. (BNS) — Didžiosios Britanijos policija susidūrė su iki šiol šalyje neregėtu reiškiniu: lenkai dėl išpirkos grobia savo tautiečius, rašo dienraštis „Dziennik“.

2006 metais į Angliją uždariauti atvykę lenkas Lukaszas M., kuris dirbo statybose Berkshire, praėjusį penktadienį nežinia kur dingo. Kitą dieną jo draugams paskambino nepažįstamas vyriškis, kuris pareiškė, kad Lukaszas pagrobtas ir bus nužudytas, jeigu nebus sumokėti 3,000 svarų.

Draugai tuojau pat susisieko su vaikino tėvais Lenkijoje, kurie nieko nelaukdami kreipėsi į Kelcų miesto policiją. Lenkai savo ruožtu apie pagrobimą informavo Interpolą.

Toliau, kaip rašo „Dziennik“, viskas vyko kaip veiksmo filme. Bylai atsidūrus Berkshire policijos rankose,

pareigūnai pradėjo tikrinti visus pagrobto vaikino pažįstamus, jo pokalbius mobiliuoju telefonu. Buvo padaryta išvada, kad Lukaszas gerai pažinojo savo pagrobėjus.

Po kurio laiko britų policininkai sulaikė septynis žmones — šešis vyrus ir vieną moterį, kurių amžius — nuo 19 iki 31 metų. Visi jie yra lenkai.

Pagrobta vaikiną pavyko surasti, jis nebuvo smarkiai nukentėjęs. Pagrobėjai bus teisiami Didžiojoje Britanijoje.

Tai ne pirmas atvejis, kai Anglijoje lenkai dėl išpirkos grobia tautiečius.

Kovo mėnesį Lancashire grafystėje penki lenkai buvo pagrobę savo tėvynainį, tačiau šiam pavyko paskruti.

Didžiojoje Britanijoje uždariauja maždaug pusė milijono lenkų.

EUROPA

PRAHA

JAV prezidentas George'as W. Bushas antradienį Prahoje sakė, kad šaltasis karas baigėsi ir kad Rusijai nėra ko bijoti JAV priešraketinio skydo Europoje. „Šaltasis karas baigėsi. Žmonėms Čekijos Respublikoje nereikia rinktis, ar būti JAV draugais, ar Rusijos draugais. Galite būti abiejų draugai“, — sakė G. W. Bushas per bendrą spaudos konferenciją su Čekijos prezidentu Vaclavu Klausu ir premjeru Mireku Topolaneku. JAV pasiūlymai dislokuoti Čekijoje radiolokatorių kompleksą, kuris būtų JAV plečiamo priešraketinio skydo dalis, buvo vienas pagrindinių derybų klausimų. G. W. Bushas pareiškė, kad Rusija neturėtų bijoti šio priešraketinio skydo, nes tai yra vien gynybinė priemonė.

VARŠUVA

Rusijos prezidento Vladimiro Putino perspėjimas dėl JAV priešraketinio skydo Europoje priminė griežčiausią sovietinę retoriką šaltojo karo metais, antradienį sakė Lenkijos premjeras. V. Putinas sakė, kad Rusija grįš prie šaltojo karo pozicijos — nutaikys savo raketą į Europą, jei Washington tęs planą dislokuoti Lenkijoje ir Čekijoje šio skydo elementus. Lenkijos premjeras Jaroslawas Kaczynskis šalies visuomeniniam radiui sakė, kad į V. Putino perspėjimą reikia žiūrėti rimtai. „Tai kalba, kokios niekada nevartojo nei Jelcinas, nei Gorbačiovas, net Brežnevas. Tai Chruščiovo kalba“, — sakė jis.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas pasirašė įsaką, kuriuo remiantis Aleksandrui Solženicynui paskirta Rusijos valstybinė premija „Už didelius laimėjimus humanitarinės veiklos srityje“. 2006 metų Rusijos valstybinės premijos laureatų paskelbimo ceremonijoje antradienį Maskvoje Mokslo, technologijų ir

švietimo tarybos prie Rusijos prezidento pirmininkas, Rusijos mokslų akademijos prezidentas Jurijus Osipovas pavadino A. Solženicyną vienu iškiliausių istorikų ir filologų. „Jis — autorius darbų, be kurių neįsivaizduojama 20 amžiaus istorija“, — sakė J. Osipovas. Be to, akademijos prezidentas pažymėjo A. Solženicyno nuopelnus lingvistikos ir užsienio emigracijos bibliotekos kūrimo srityje.

KARIBAI

GUANTANAMO

JAV kariškių teisėjai pirmadienį panaikino visus kaltinimus karo nusikaltimais vieninteliams dviem Guantanamo kaliniams, kurių laukė teismo procesas, ir tai gali sutrukdyti artimiausiu metu teisti ką nors iš 380 šioje JAV bazėje Kuboje laikomų kalinių. Teisėjai sakė, kad jiems trūksta jurisdikcijos pagal griežtą apibrėžimą asmenų, kuriuos gali teisti karinis tribunolas. Tas apibrėžimas yra pernai JAV Kongreso priimtame įstatyme. „Tai dar kartą parodo, kad ši sistema paprasčiausiai neveikia“, — sakė tribunolo vyriausiasis gynybos advokatas, jūrų pestininkų pulkininkas Dwightas Sullivanas. Šie sprendimai nepaveikė JAV įgaliojimų neribotą laiką laikyti tuos 380 terorizmu įtariamų užsieniečių, esančių JAV karinio jūrų laivyno bazėje Guantanamo, Kubos pietryčiuose.

AUSTRALIJA

MELBOURNE

Aštuoni žmonės žuvo, o dar dešimtys buvo sužeisti, kai antradienį Australijos pietinėje Victoria valstijoje susidūrė sunkvežimiai su puspriekabe ir keleivinis traukinys. Tai buvo didžiausia traukinio avarija šalyje per tris pastaruosius dešimtmečius. Maždaug 40 keleivių per šią avariją netoli buvo sužeisti, 12 iš jų — sunkiai, pranešė policijos atstovė. Sunkvežimis su puspriekabe pervažiojo įsirežę į keleivinį traukinį, kuris vos nuvažiavo nuo bėgių, o vieno vagono šone liko didelė skylė, pasakojo liudininkai. Viena geležinkelio kompanijos „V/line“ vadovų Ursula McGuinness sakė, kad toje pervažioje užkardo nebuvo, bet veikė signalinės šviestuvos ir skambutis.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu | visos pasaulio šalys.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas | visos pasaulio šalys.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas | namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu | visos pasaulio šalys.

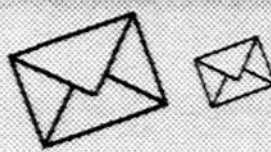
Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Laiškai, nuomonės, komentarai

PREZ. VALDAS ADAMKUS PAGAL JERONIMĄ TAMKUTONĮ

„Draugo“ 2007 m. gegužės 10 d. numeryje, straipsnyje „Barasi puodas, kad katilas juodas“ Jeronimas Tamkutonis labai aiškiai ir išsamiai apibūdina Valdo Adamkaus prezidentavimo kadenciją — praleistų progų ir neišsipildžiusių vilčių metai.

Kiek suprantu, tarp visos saujos trūkumų, Tamkutonis priskiria Adamkui tris teigiamus nuopelnus. Pirmutinis „nuopelnas“ tas, kad Adamkus negrobsto valstybės ir visuomenės turto, kaip tai daro kiti Lietuvos valdininkai. Tas teisybė ir tai gerai. Bet keistas toks prezidento „nuopelnas“ — vien tik kad jis ne vagis!

Bet sutinku, kad nors Adamkus nieko aktyviai ir nepasiekė ir net nesiekė, vis tiek yra gerai, kad per tuos metus Adamkus užėmė prezidentūros kėdę, nes jeigu ne jis, tai tikrai ten būtų sėdėjęs dar vienas iš tų valstybės turtų grobstytojų. Nors tai irgi savotiška — vadinti „nuopelnu“ tai, kad Adamkus, sėdėdamas vadovo kėdėje, nusipelnė ne savo vadovavimu, bet vien tuo, kad pats sėdėdamas atėmė progą kitam ten atsistoti. Taigi, tikrai praleistų progų ir neišsipildžiusių vilčių metai.

Tamkutonio straipsnyje įdomiausia yra jo pastaba kad, Čikagoje yra tiek daug Adamkaus gerbėjų, kad net „Vieno laikraščio redakcija tiesiog nespausdindavo skaitytojų laiškų, nors ir švelniai kritikuojančių V. Adamkaus veiklą.“ Tame yra ir bėda, ir atsakomybė: nebuvo leista nei

„švelniai“ kritikuoti. Nebuvo leista pasakyti, „kad karalius nuogas“. Jeigu būtų pats Adamkus paskaitęs aiškia ir pakartotiną kritiką bei paragintas aktyviau reikštis prezidentūroje, galbūt Adamkus būtų susipratęs, kad iš jo laukiama daugiau negu vien tik važinėti užsienio konferencijose ir kartas nuo karto Seime skaityti pamokslus, kurių nieks nepaiso. O kai visi vien tik ploja rankom ir šaukia „valio“, tai gal ir aš būčiau manęs, kad turbūt gerai atlieku savo pareigas ir daugiau iš manęs nieko nereikia.

Kiek trūkumų ir atsakomybės už tuščiai praėjusius prezidentūros metus Tamkutonis priskiria Adamkui, ne mažiau atsakomybės nusipelnė ir ta jo minima laikraščio redakcija, ir kiti, kurie nepanoro ar neleido Adamkaus anksčiau kritikuoti. Nuširdi kritika — tai dažnai tik nepatogi tiesa. Bet nutylėti tiesą apie reikalus, kurie liečia valstybės gerovę ir ateitį vien dėl to, kad tai būtų „nepatogu“ arba „nemandagu“ — už tai nėra jokio pasiteisinimo. Taigi iš pagarbos, iš gerų norų ar iš nesupratimo — pačiam Adamkui nebuvo aiškiai sakoma teisybė apie jo pareigų privalumus ir jo trūkumus. Ta teisybė būtų buvusi naudinga jam pačiam. Tikrai būtų buvusi naudinga lietuviams ir Lietuvai. Tada gal ir gerb. Tamkutonio straipsnis būtų galėjęs būti kitoks.

Donatas Januta
San Francisco, CA

TAIP, TAI „ODĖ DŽIAUGSMUI“

Sielvartas išreikštas eilėraštyje tikrai nepaneigia Jurgos Ivanauskaitės kitur aprašytos atrastos ramybės („Nejaugi tai Odė džiaugsmui?“, „Draugo“ priedas, 2007 m. gegužės 26 d., 8 psl.). Ne ironiškai, o labai nuoširdžiai skamba jos pasirinkti, gerbtini, paskutiniai ant-

raštiniai žodžiai — išpažinimas apie kūrybą ir gyvenimą: Odė džiaugsmui! Tai testamentiniai žodžiai ir inspiracija visiems, kurie ir kenčia, ir džiaugiasi.

Nijolė Beleškaitė-Gražulienė
Oak Lawn IL

DĖL TERORIZMO

Mūsų laikais labai plačiai yra vartojamas terminas „terorizmas“, „teroras“ (iš lot. terror).

Bet jei žmonės įvairiais būdais priešinasi okupantui, ar tai nėra „patriotizmas?“ (iš gr. patriotes).

Okupuotoje Lietuvoje „miško brolius“ rusai vadino „banditais“ (iš

ital. bandito). Mums jie buvo ne banditai, bet patriotai!

Panašiai dabar vyksta ir Artimuosiuose ar Tolimuosiuose Rytuose. Tų šalių patriotų nevadinkime teroristais.

Teologas Eugenijus Gerulis
Naperville, IL

MALONUS EKUMENIŠKUMAS

Sveikinu „Draugo“ redakciją, kad šis katalikų laikraštis pagaliau suprato, jog Lietuviai Liuteronai-Evangelikai yra mūsų broliai ir sesės Lietuviai Krikščionys, ir patalpina kun. Valdo Aušros puikius straipsnius. Pagirtinas taip pat yra patalpinimas Emos Žliobienės („Draugas“, 5/8/2007) straipsnio, teikiančio mums daug mažai kam žinomų ži-

nių, nors ir sutrumpintų, apie išeivijos Lietuvio Liuteronų istoriją. Giriui ir gerbiui tokį pagaliau pasirodžiusį „Draugo“ ekumenizmą. Tai ir tęskite. Tuo pačiu raginu Tėviškės ir Ziono parapijiečius dažniau „Draugan“ parašyti.

Narimantas V. Udrys
Farmington Hills, MI

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

BALTSTOGĖS FILIALAS VILNIUJE

Baltstogės universitetas įžūliai planuoja įsteigti Vilniuje savo filialą ekonomikos ir komunikacijų technologijos (abu po 90 studentų) kursams. Studijos vyktų lenkų ir anglų kalbomis. Taigi, Lietuvoje, bet be lietuvių kalbos. Galima klausyti, o ką gi veiks būsimieji absolventai? Mano įsitikinimu, gabesnieji bus pakviesti į Baltstogę magistro, o gal ir doktorato laipsniams įgyti ir jie greičiausiai liks Lenkijoje; silpnesnieji liks Lietuvoje (įsidarbinti, nors be lietuvių kalbos įgūdžių). Tai būtų pliusas Lenkijai, o

aiškus minusas Lietuvai. Toks sandoris yra visiškai nepriimtinas. O kam gi svetimų filialų iš vis reikia?

Prieš kelis metus Lietuvos lenkai bandė įkurti Vilniaus lenkų universitetą, bet jiems nepavyko. Dabar jie atrado naują būdą įsiveržti į aukštuosius mokslus Lietuvoje. Dėkime pastangas, kad jiems vėl nepavyktų, nors Švietimo ir mokslo ministerija jaučia spaudimą ir bandys rekomenduoti šį lenkų filialą įsteigti Vilniuje.

Justinas Pikūnas
Hawaii

DAR KARTĄ DĖL LIETUVIŲ KALBOS GRYNUMO

„Draugo“ gegužės 25 d. laidos pirmame puslapyje pastebėjau antraštę, kad bankrutuoja kažkokio lietuviško filmo prodiuseris. Nustebino mane, baikštų žmogų, toje antraštėje drąsus, man naujas, žodis „žiūrimiausio“. Gal ir geras naujadaras, duodąs lietuvių kalbai daugiau lankstumo. Dabar ir aš drįsiu sakyti, kad nebūsiu pats „įbaikštinamiausias“.

Bet kas toje pačioje antraštėje atkreipė mano rimtą dėmesį, buvo tai, kad ten riogsojo net trys svetimžodžiai! Pagalvojau suvaidinti Saliamoną, ir nuspręsiu, kurie iš tų žodžių yra nepriimtini. Lietuviškų atitikmenų dėl „bankrutuoja“ ir „filmo“ žodynuose, deja, neradau. Bet „prodiuseris?“ Kodėl ne seniai mūsų kalboje įsipilietinęs „režisierius“, taip kaip ir „direktorius“ ar „inžinierius“, ir kiti panašūs žodžiai?

Įsipilietinę ne tik kasdieninėje vartosenoje, bet ir žodynuose yra ir „lyderis“, ir „mitingas“, ir „piknikas“, bet jie vis tiek kažkaip ne prie širdies. Daug kas pripratome, ir nesigėdindami vartojame, nors jiems yra gražių lietuviškų atitikmenų. Kaip tai pateisinti? O ką daryti su svetimžodžiais, kuriems nei gerų lietuviškų atitikmenų neturime? Ar lauksime, kol Lietuvoje nelabai rangūs kalbininkai tuo susirūpins, ir užuot vis bandę „suanglinti“ lietuvių kalbą, jai nukals naujų tikrai gražių lietuviškų žodžių?

Nematau visiems priimtinos išeities, tai daugiau ir nesiūlysiu kaip „išgryninti“ lietuvių kalbą, ir daugiau nebandysiu būti Saliamonu, ir tik nekantriai lauksiu kalbininkų pasakymo.

Aleksas Vitkus
Palos Heights, IL

Stebėjau visus „Drauge“ išspausdintus straipsnius ir laiškus apie vietovardžių ir pavardžių sulietuvinimą. Negaliu ir aš išturėti. Tas sulietuvinimas kartais tiesiog klaidina. Pvz. gegužės mėn. 25 d. Daivos Litvinskaitės straipsnyje „Yra daugybė priežasčių...“ ji rašo „Washington universitetas“... Aš žinau, kad yra toks Washington University. Tai — universitetas St. Louis, Missouri. Žinau, kad yra George Washington University. Tai — universitetas Washington, D.C. O šiuo atveju, kiek žinau, ji rašo apie University of Wa-

shington. Tai universitetas Seattle, WA. Šiuo atveju su JAV universitetais nesusipazinę skaitytojai nežinos, kur tas „Washington universitetas“... („Southern Maine universitetas“ visai gerai parašytas).

Siūlau kelias galimybes. Arba pirmą kartą parašyti „Washington universitetas“, o po to skliausteliuose rašyti (University of Washington), arba reikia patikslinti „Washington universitetas, Seattle, WA“.

Ramunė Kubiliūtė
Evanston, IL

PAVARDĖS, VIETOVARDŽIAI IR KITA

Dar labai neseniai, kai vyko kovos dėl Lietuvos laisvės atgavimo, spauda rašė ir sekė tą kovą tarp sovietijos ir Lietuvos. Čia vyko demonstracijos, laišškai amerikiečių laikraščiams ir kitos pastangos, kokias tik „antroji“ banga sugalvojo ir vykdė. Žinių trupiniai, mažesni, didesni, pakliuvo į užsieniečių spaudą ir televizijos laidas. Džiaugėmės. Kas iš proto varė, tai lietuviškų pavardžių ir vietovardžių vertimas iš rusų kalbos į anglų: nė mažiausio panašumo į lietuviškuosius. Vėl laišškai laikraščiams, televizijos stotims, atkreipiant dėmesį į šias klaidas. Su nepriklausomybės atgavimu, tie išdarymai pasibaigė. Ačiū Dievui! Tačiau dabar man sunku ramiai skaityti, kai mes, lietuviai, dabar darome tą patį su svetimausių tikraisiais daiktavardžiais. Man asmeniškai gėda, kad esame tokie nejautrūs kitų tautų pavardėms, vardams, vietovardžiams.

Besilankant Lietuvoje užtikau reklamą vykti į „Šunų Šo“! Truko ne vieną minutę, kol aš susiprotėjau, kas

per galas tas „Šo“. Ir prisiminė iš vaikystės senutė, kuri nė žodžio angliškai nekalbėjo ir nesuprato, bet labai išdidžiai sakydavo, kad vakarietinė verda „chikeną“. Ir pamažu manei augo įsitikinimas, kad esame mažos tautos vaikai ir išgyvenam tam tikrą menkavertystės jausmą, lyg pasisavinus svetimos kalbos žodyną mes tampame didesni, geresni ir panašesni į pamėgdžiojamą tautą. Lietuvių kalba tokia sena, tokia ypatinga ir graži. Kodėl ją taip skaudžiai dorkome bereikalingomis svetimybėmis?

Antrosios bangos lietuviai gerai žinojom, kad esame paskendę milžiniškoje anglų kalbos jūroje. Joje atsilaukyti reikėjo kovoti už kiekvieną savą žodį, nes baimė buvo, kad tarp anglų ir Lietuvoje, rusų kalbų, mes išnyksime lyg niekad nebuvę. Skaitant Lietuvos spaudą, ta baimė manėje nemažėja.

Lilė Gražulienė
Grayslake, IL

GRAŽINKITE MŪSŲ GRYNĄ KALBĄ!

Pagarbos ir padėkos vertas arch. Arvydas Barzdukas su „kurteliais su-
lojusiais“ ginąs savo mylimą gimtąją
kalbą. Valio, Arvydai! O vienok, tai
tėra tik lašelis Nemune, nes daugiau-
sia mūsų spaudoje tyli... Tikrai
turint telefoninį pašto ryšį su Čikaga,
Florida, California, New York bei
kitais telkiniais, išgirstama, jog toji
„tylioji demokratija“ šimtaprocen-
tiniai šiaurės, bašiausia nepaten-
kinta „dabartiniu lietuvišku jovalu —
rašyba dienraštyje.“ Pasipiktinę jie
tvirtina, „dar niekad tokios sumaiš-
ties 'Drauge' nėra buvę.“

Keista, kad „anoniminis“ laiškas
— be parašo ar redakcijos priesa-
nieko nemini dėl mano pareiktų
prieštaištų. Ar tai reiktų „tylėjimas
— sutikimo ženklas?“ Vajė! O kam gi
tame pačiame atsakyme „puikuojasi“
vėl „tarptautiniai“ žodžiai „adaptavi-
mas“, „postas“ ir daugiau? Ar jau
pritrūko lietuviškų, kurių yra apstu?
Pirmajam — pritaikymas; perdir-
bimas. Na, o antrajam — vieta, parei-
gos. Ogi skaitant „postas“ (jis tiek
pat „Drauge“ įkyrėjęs, kaip nekenčia-
mas „lyderis“ — vadovas, vadas), taip
ir šauna galvon pirmiausia amerikie-
čių daugiareikšmis „post“ — baslys,
stulpas; ramstis; paštas; po ir dau-
giau... Taip pat tame atsakyme duo-
tas palyginimas, jog skaitytojai ne-
atskirtų pavardžių nuo vietovardžių
— neįtikinantis. Laukiniai laikraščiai
neskaito, o „Draugo“ skaitytojai nėra
jokie netašyti nemokšos — jie išpru-
se ir puikiai susigauja, kur pavardės,
kur vietovardžiai.

Kai sykų buvo kreiptasi į vieną
redaktorių dėl lietuvių kalbos mišrai-
nės „Drauge“, buvo gautas šaltas ne-
atjautimas: — Mūsų kalbą reikia
taisyti! Aha, pasakykit, kam reikia
taisyti, jei ji nesugedusi?! Va, „betai-
sydami“ — visiškai pagadino!!!
Anksčiau mes šaipydavomės iš Lie-
tuvoje nežmoniškai iškraipytos mūsų
kalbos rašybos, o štai, veizėk (kaip
sakyti žemaitis), dabar, nelaimei,
persimetė ir į patį „Draugą“... Siau-
bas! Ar nereikia kvatoti (o mirštame
iš gėdos!) skaitant „Draugo“ 7-ame
puslapyje „šedevras“: Los Andželas,
Džeimstaunas Virdžinijoje; Kanzas
Sitis; Karakasas; Majami; Mechika ir

visą vėrinį „perlų“ daugiau. Neuž-
teko iškraipymo, dar pridėjo uodegai
„s“ ir gavosi nei 5, nei 9... Prie kokio
bepasmisškumo, nesąmoningos kvai-
lystės prieita — visiškai nuosmukis!
Taip pat iki gyvo kaulo nusibodę
„pataisytos“ kalbos žodžiai mus per-
sekioja: populiarėjo — gyventojai;
publikacija — išleidimas; paskelbi-
mas; leidinys.

George H. Bush esant presiden-
tu, jo viceprezidentą Dan Quail Lie-
tuvos spaudoje rašydavo — Danas
Kvilas.

Teisingai Vida Morris e-pašto lai-
ške skundžiasi: „Tuo tarpu jau laik-
raštyje („Drauge“, — S. E. S.) prade-
da rodytis keistų pakitimų, sulietu-
vintų, kaip kad (...). Netrukus gal pa-
sirodys ir Penis (Amerikos krepši-
ninkas Penny, žaidžiantis Lietuvoje).“

Kai turėjau pokalbį (interviu) su
šveicaro tėvo ir lietuvių mamos sūnu-
mi prof. dr. Alfred E. Senn, jis per-
spėjo: — Tik, gink Dieve, neparašy-
kite Senas!

Pagirtina, džiugu bei labai svar-
bu, jog vyr. redaktorė dr. Dalia Ci-
dzikaitė neiškraipo vietovardžių nei
kitataučių pavardžių (kaip kad Lie-
tuvoje — Čerčilis, Degolis — ats-
pėkite, kas tie per baubai?) ir tai pui-
kus ir būtinas pavyzdys visiems re-
daktoriams. Dienraštyje negali būti
dvejosop-trejosop rašybos, bet vieno-
da visame laikraštyje. O dabar „Drau-
ge“ daugiausia „kandžių dilgėlių“
prisėta 1-ame, 6-ame ir 7-me pus-
lapyje.

Tikime, viliamės ir kvapą sulaukę
laukiame dabar vykstančio persit-
varkymo teisinga linkme. Tegul Die-
vas, o ne Godas Blesas, laimina ir lydi
Jūsų, redaktoriai, sunkų, atsakingą,
bet labai kilnų ir garbingą lietuvių
darbą!

Stasė E. Semėnienė
Baraboo, WI

P. S. Baigusi rašyti laišką, su ma-
lonumu perskaičiau Danutės Bobe-
lienės „Vietovardžių rašyba“ ir Ena-
tos Skrupskelytės „Gryna lietuvių
kalba“. Tai guvus, gydantis vėjo pūs-
telėjimas. Garbė toms moterims „pa-
judinusioms žemę“!

DĖL ŽODŽIO „DONORAS“

Stasės E. Semėnienės prašymu
įdedame paaiškinimą dėl š. m. ge-
gužės 24 d. „Drauge“ pasirodžiusi-
ame straipsnyje „Apie siaubingas
lietuvių džiungles“ pavartoto žodžio
„donorai“. Sakinyje „Kai kurie as-
menys — paimti iš tikro gyvenimo, tai
lietuviškų vardų ir pavardžių dono-

rai“ pavartotas žodis „donorai“ yra
ne straipsnio autorės, bet paties prof.
Giedriaus Subačiaus vartotas termi-
nas, sutinkamas ir jo neseniai (2007
m.) išleistoje knygoje apie lietuviškas
džiungles Upton Sinclair romane
„The Jungle“.

Redakcija

STASYS CONSTRUCTION

Stalio darbai, rūšių, vonių ir
virtuvių įrengimas; priestatai;
keramikos plytelės; „sidings“,
„soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir
„shingle“ stogai; cementas,
dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

SIŪLO DARBĄ

Kalifornijoje reikalinga moteris
prižiūrėti namus ir tris 8 m., 14 m. ir
17 m. mergaites. Septynerius metus
išbuvusi auklė/seimininkė grįžta
Lietuvon. Alga, kambarys su atskira
prausykla, maistas. 2 dienos savaitėje
laisvos. Anglų kalba nereikalinga.
Vairavimas naudingas bet nebūtinas.
Kelionė apmokama.
Tel. 510-326-3263

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukšė S. Kane
Vilma Jarulienė
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

* Atiduodu ne naują sportinį dviratį ir
siuvimo mašiną. Tel. 708-220-3202.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

KAIP LIETUVIŲ KALBOJE IŠLIKO „GRAŽDANKA“?

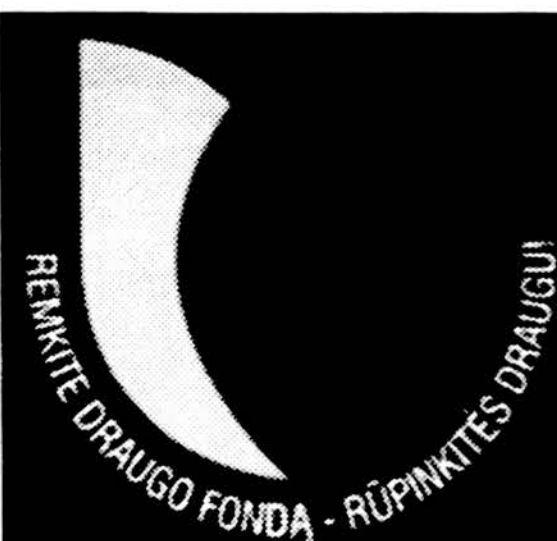
Atkelta iš 3 psl. kurių irgi galim
turėti net po kelis variantus, kom-
plikuojama lietuviškai skaitančiojo gali-
mybes lengvai pasiekti išsamia infor-
maciją kitomis kalbomis. Darydami iš
savęs muziejines Rumšiškės, mes
savanoriškai uždrome save į tam
tikrą informacinį getą, nors tuo metu
pasaulis dėl greitėjančios komunikaci-
jos (interneto) tampa vis atviresnis ir
lengvai pasiekiamas.

Rusijos caras siekdamas Lietuvą
„atlenkinti“ (отполячить), o tuo pačiu
atkišti nuo Vakarų pasaulio įtakos ir
integruoti į rusišką erdvę, uždraudė
mums raštą lotyniškais rašmenimis ir
įvedė kirilicą, taip vadinamą „graž-
danką“. Lietuviai, pusę amžiaus kan-
triai priešinęsi, sugebėjo atmesti
„graždanką“, bet maniera visus nelie-
tuviškus terminus, vardus, pavardes ir
vietovardžius perrašyti „iš klausos“
išliko. Ir likimas iškretė piktą pokštą,
kurį ypač skausmingai pajuntame
moderniais laikais internetinėje
erdvėje ieškodami vienokios ar kito-
kios informacijos. Kažkada caras te-
norėjo atplėsti mus nuo Vakarų ir įlieti
į rusišką Rytų erdvę, o mes, nors
atmetę jo pirštą kirilicą, bet lotyniškai
„saviškai“ rašydami, save apribojom ir
nuo Rytų, ir nuo Vakarų informacinės
erdvės.

Beje, internete, net rusiškose sve-
tainėse, neretai rasime ir lotyniškais
rašmenimis įterptą žodį, o naujuose
žemėlapiuose šalių pavadinimus įvai-
riais, ne vien lotyniškais rašmenimis
su šalia pateikta angliška transliteraci-
ja. Angliška, nes taip atsitiko, kad
anglų, o ne prancūzų, ispanų, vokiečių,
kinų, arabų, rusų, lietuvių ar esperan-
to kalba tapo tarptautine bendravimo
kalba. Pasaulis kinta, ir vis svarbiau
yra skirtingų tautų žmonėms susi-
kalbėti, gauti neiškreiptą, tikslią infor-
maciją.

Kažkada visos tautos užsienietiš-
kus vardus adaptuodavo pagal „savo
liežuvį“, taip atsirado tradicinė kai-
kurių užsienietiškių žodžių rašyba. Vė-
liau nustota beatodairiškai viską adap-
tuoti, nes tai komplikuoja galimybę
lengvai susigaudyti apie ką kalbama.

Negi mes, ilgiausiai iš europiečių
besisparde prieš krikščionybę, dabar
pasispardysime ir prieš nelietuviškų
žodžių originalios formos išlaikymą? O
iš kitos pusės, argi rašymas caro
primesta „graždanka“, tik perrinkta
lotyniškai, mums tapo lietuviškus
savastimi ir puoselėtina vertybe?!

Mano laikraštis
Kasdieninis
Nuolatinis

DRAUGAS

Tel. 773-585-9500 • www.draugas.org

NEKILNOJAMASIS TURTAS

GREIT PARDUODA
First Landmark Realty

Bus. 773-590-0205
Res. 708-425-7160

RIMAS
STANKUS

- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

* Pirksiu darbą lietuvių, lenkų, rusų še-
imoje. Dirbu su visomis aparatūromis su
sunkiais ligoniais. Labai geros rekomen-
dacijos. Tel. 773-396-9232.

Kūrybinė stovykla suaugusiems Neringoje

2007 m. rugpjūčio 19–26 dienomis Neringos stovykloje, Vermont, ruošiamą kūrybinę stovyklą suaugusiems „Meno8Dienos“. Kviečiame visus kūrybinės dvasios žmones, nuo 21 metų iki pensijinio amžiaus, praleisti 8 dienas Neringos miške. Stovykloje žiniomis pasidalins ir praktinius užsiėmimus ves profesionalai lietuviai dailininkai ir rašytojai. Programa — lietuvių kalba.

Siūlome stovyklauti visas aštuonias dienas, kad geriau įsigilintumėte į kūrybinius projektus ir pasisemtumėte Neringos ir Vermonto gamtos įkvėpimo. Galima užsiregistruoti ir trumpesniam laikui.

Numatomi meno užsiėmimai

- grafika, popieriaus menas, knygrišyba, dailiausias, tipografija, mezgimas, piešimas, tapyba, akvarelė, keramika, juvelyrika, fotografija

- kūrybinis rašymas ir poezija
- kūrybinė išraiška — šokis, joga
- kulinarija

Pamokų pasirinkimas

Kai kurios pamokos tęsis visą savaitę, kai kurios — trumpiau. Per dieną bus galima lankyti 2–5 skirtingus užsiėmimus. Užsiregistravusiems bus atsiųstas detalus projektų ir dienotvarkės apibūdinimas bei specifiniams kursams reikmenų bei uždavinių sąrašas.

Šeštadienį, rugpjūčio 25 d., numatomi specialūs vienos dienos kursai tiems, kurie gali atvykti tik savaitgaliui.

Naujovė — dailininkų kūrybinės dirbtuvės

Bus galima stebėti dailininkų kūrybinį procesą, nuo pirmojo brūkšnio iki užbaigto kūrinio, apsilankant jų įrengtose dirbtuvėse. Irena Kubilienė bus įrengusi mezgimo ateljė, Nor-

bertas Lingertaitis — kryždirbystės dirbtuvę ir Danguolė Kuolienė — grafikos ir knygrišybos studiją. Stovyklautojai galės ateiti ir kartu su dailininkais padirbėti.

Vakarinės programos

- Dailininkės Snaigės Šileikienės meno parodos atidarymas ir kūrybos pristatymas

- Rašytojo Antano Šileikos pasakaita

- literatūros/poezijos vakaras

- laužas,

- filmų vakaras

- iškilminga vakarienė

- galerijos „Meno8Dienos“ atidarymas

Dėstytojai

Alberta Astraitė-Singh, kun. Valdas Aušra, Nora Aušrienė, Raminta Cyplytė, Regina Giniotienė, Vytenis Izbickas, Rolandas Kiaulevičius, Irena Kubilienė, Jonas Kunas, Danguolė Kuolienė, Norbertas Lingertaitis, ses. Ona Mikailaitė, Antanas Šileika, Snaigė Šileikienė. Laukiame iš kitų dailininkų galutinio patvirtinimo apie jų dalyvavimą.

Atvykimas ir išvykimas

Kviečiame atvykti į Neringą sekmadienį, rugpjūčio 19 d., po 12 val. p. p. Oficialus „Meno8Dienų“ atidarymas ir meno studijų apibūdinimas prasidės 5 val. p. p. Stovyklos programa baigsis sekmadienį, rugpjūčio 26 d. p. p.

Stovyklos mokestis

Prašome užsiregistruoti iki liepos 30 d. Stovyklautojų skaičius bus ribojamas, tad raginame kuo anksčiau užsiregistruoti.

- Mokestis už pilną savaitę (rugpjūčio 19–26 d.) — 425 dol. Užsiregistravusiems pilnai savaitei iki birželio 30 d. — 75 dol. nuolaida — 350 dol.

- Mokestis už dienos/paros stovyklavimą, jei užsiregistruojama trumpesniam laikui, — 65 dol.

Stovyklos mokestis padengia visą maistą (įskaitant pusryčius, pietus, vakarienę, vakarones), apgyvendinimą stovykliniuose nameliuose (atsivežkite savo patalynę) ir daugumą priemonių meno projektams. Užsiregistravusiems bus atsiunčiamas sąrašas reikmenų, reikalingų kai kurioms pamokoms (pvz., lankantys juvelyrikos pamokas kiekvienas turės atsivežti savo įrankius bei karoliukus).

Prašome su registracijos anketa atsiųsti negražinamą 50 dol. mokestį, kuris bus išskaičiuotas iš viso stovyklinio mokesčio.

Visais klausimais apie Neringos „Meno8Dienas“ prašome kreiptis į rengimo komitetą: Danguolė Kuolienė (el. paštas: danguole@kuolas.com; tel.: 781-383-6081), Janė Venckutė-Zirlienė (el. paštas: mentorco@aol).

com; tel.: 860-873-3025), Liuda Žiaugrienė (el. paštas: liuda@broad.mit.edu; tel.: 617-323-8278). Registracijos anketas prašome siųsti šiuo adresu: Janė Venckutė Zirlienė, c/o „Meno8Dienos“ Neringoje, 131 Boardman Road, East Haddam, CT 06423

Neringos stovyklos tikslas — religinis, kultūrinis bei pozityvus asmens ugdymas. Neringą įkurė ir remia Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyno seserys, Camp Neringa, 147 Neringa Road, Brattleboro, VT 05301; tel.: 802-254-9819.

Vida Strazdienė, Neringos vedėja: Vida@neringa.org; Dainora Kupcinskaitė, vedėjos padėjėja: Dainora@neringa.org

Detalų stovyklavietės ir patalpų apibūdinimą galite rasti Neringos tinklalapyje: www.neringa.org.

„Meno8Dienos“ org. komitetas

„Meno8Dienos“ Neringoje 2006 metais.

SEKMINĖS CICERO LIETUVIŲ TELKINYJE

EDVARDAS ŠULAITIS

Šių metų Sekminių šventė sutapo su JAV valstybine švente — „Memorial Day“. Šios dienos proga į Cicero (IL) lietuvių telkinį atvažiavo nemažai svečių iš kitų vietovių. Svečiai atvyko ir į sekmadieninį mūsų tautiečių susibūrimą po lietuviškų pamaldų Šv. Antano parapijos bažnyčioje. Taip vadinamoje „kavinėje“ buvo naujų arba seniai matytų veidų — svečiai iš Texas, Baltimore ir New York.

Iš Texas valstijos apsilankę buvę ilgamečiai Cicero gyventojai, nemažai dirbę tarp vietos lietuvių — Michalina ir Bronius Bikulčiai. Jiedu, atvykę į savo anūkės mokslo metų baigimo iškilmes, nepamiršo užsukti ir į lietuvių „kavinę“ bei pasikalbėti su

Kalba Rita Bradūnaitė.

Edvardo Šulaičio nuotr.

pažįstamais, juos pasveikinti.

Į susirinkusius prabilo ir 23 metų mergina iš Baltimore — Rita Bradūnaitė, Lietuvoje gyvenančio poeto Kazio Bradūno anūkė. Jos močiutė Eleonora Radvilienė, buvusi Cicero lituanistinės mokyklos mokytoja, vietos organizacijų veikėja, dar ir dabar gyvena šiame lietuvių telkinyje.

Rita sakė, jog pernai ji baigė Northwestern University (Evanston, IL) ir dabar dirba Baltimore, kur gyvena jos mama Loreta Radvilaitė ir kiti šeimos nariai. Tik jos tėvelis Jurgis Bradūnas prieš porą metų netikėtai iškeliavo amžinybėn.

Kiek ilgiau kalbėjo iš New York atvykusi Vida Ramanauskaitė. Ji — vilnietė, tačiau nemažai laiko praleidžia New York, savo dukros Monikos ir Salvijaus Kungių šeimoje. Viešnia pažymėjo, jog žento brolis yra žinomas pranciškonų vienuolis, dabar Lietuvos pranciškonų provincijolas Astijus Kungys. Jos dukra ir žentas dėsto New York Maironio lituanistinėje mokykloje, neseniai Pirmajai komunijai paruošė būrį lietuviukų.

Pati Vida, kuri yra anglų kalbos specialistė, dirbusi Lietuvos vyriausybėje, dėsciusi universitetuose, papasakojo apie dabartinę New York lietuvių veiklą, iškėlė rūpesčius dėl lietuviškų parapijų, lietuviškų knygų trūkumo. Jos teigimu, visus New York lietuvius aptarnauja tik vienas lietuvis dviasiškis, kun. Vytautas Volertas.

Viešnia kalbėjo aiškiai ir drąsiai, pateikė labai daug informacijos iš New York ir jo apylinkių. Tik, gaila, kad susirinkusieji jau buvo „nuvarginti“ prieš ją kalbėjusių ir jau nelabai klausėsi. Beje, ji pažymėjo, jog jos dabartinė viza baigiasi ir netrukus turės kuriam laikui grįžti į Lietuvą.

Šio susirinkimo metu į klausytojus prabilo ir dažna šių susibūrimų

lankytoja M. Remienė, kurios veiklą žino daugelis lietuvių. Ji papasakojo apie JAV LB Krašto valdybos posėdį, vykusį Philadelphia, apie susitikimą su Lietuvos ambasadoriumi JAV A. Brūzga ir kitais ambasados darbuotojais, paminėjo, kad šiemet ir ateinančiais metais JAV Lietuvių Bendruomenėje numatyta daug svarbių įvykių.

Festivalis apie Lietuvą

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius š. m. birželio 2 d. Naperville miestelyje (IL) įsikūrusioje North Central kolegijoje dalyvavo festivalyje apie Lietuvą. A. Daunoravičius pasveikino susirinkusius, pasidžiaugė puikiai suorganizuotu renginiu, pristatančiu Lietuvos valstybę amerikiečių visuomenei ir palinkėjo, kad festivalis taptų tradiciniu. Lietuvos generalinis konsulas atsakė į festivalyje dalyvavusių klausimus apie šią dieną Lietuvą, jos ekonomiką, politinę padėtį bei istorijos peripetijas.

Lietuviškas festivalis Čikagos vakariniame priemiestyje esančiame Naperville miestelyje buvo surengtas North Central kolegijos politikos ir tarptautinių mokslų studentės Rimos Gungor, kolegijos administracijos ir studentų klubo iniciatyva. Renginio metu buvo galima susipažinti su mūsų šalies kultūra, istorija, kinematografija, paragauti lietuviškos virtuvės

patiekalų. Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje, būdamas vienu iš festivalio rėmėjų, aprūpino festivalio organizatorius vaizdine medžiaga apie Lietuvą — informaciniais lankstinukais, brošiūromis ir filmais, pristatančiais Lietuvą, jos kultūrą, istoriją, miestus ir gamtovaizdžius.

Festivalio metu lankytojai turėjo progos pasigrožėti tautinių šokių ansamblio „Grandis“ ir kanklių ansamblio „Gabija“ pasirodymais, pasižiūrėti Lietuvos menininkų sukurtus dokumentinius bei meninius filmus, pasivaikinti restoraną „Kunigaikščių užėja“ paruoštais lietuviškais patiekalais. Renginio metu veikė lietuvių menininkų paroda, kurią suruošė galerija „Best Art Gallery“. Taip pat vyko mugė, kurioje buvo galima įsigyti lietuviškų dirbinių, papuošalų, muzikos įrašų, knygų bei kitų prekių.

LR Generalinio konsulato informacija

KERNAVĖS PILIAKALNIS ŠIMET VĖL LAUKIA MŪSŲ

ERDVIJA GINOTIENĖ

Liepos 6–8 d. Kernavėje vyksta „Gyvosios archeologijos dienos“. Tai ištis, įdomi, reikalinga, įspūdinga ir reikšminga mums šventė, joje gali pajusti ir pamatyti gyvąją sąsają tarp preitės, dabarties ir ateities.

Lietuvių tauta, užsigrūdinusi dėl teisės laisvai ir nepriklausomai gyventi savo tėvų žemėje, vieningai ir užsispyrusiai siekia išlaikyti savo kalbą, tautines, valstybines tradicijas, sudarydama visapusiškas sąlygas kurti, ugdyti, puoselėti ir išlaikyti bei visa tai perduoti ateinančioms kartoms. Tai kiekvieno save ir tėvynę gerbiančio lietuvių šventa pareiga, pasididžiavimas.

2004 m. liepos mėn. Kernavė buvo įtraukta į UNESCO saugomų pasaulio vertybių sąrašą. Tame sąrašė jau yra Vilniaus senamiestis ir Kuršių Nerija. (United Nations Educational Scientific Culture Organization buvo įkurta 1945 m. japono Matura Kojchir. Jų pagrindinė bazė yra Paryžiuje).

Kernavėje galima paragauti ir senovinio madaus.

Šventė Kernavėje tradiciškai skirta pirmajam vieninteliui Lietuvos karaliaus Mindaugo 1251 m. krikštui bei 1233 m. Mindaugo karūnavimo dienai pažymėti. Mindaugo vardas pirmą kartą buvo paminėtas 1219 m., kai buvo sudaroma taikos sutartis su Valuinės kunigaikštyste. Mindaugas buvo sumani asmenybė, sugebėjusi visas Lietuvos kunigaikštystes suburti į vieningą, didelę, galingą Lietuvos valstybę, išplėsti jos sienas į gretimas, kaimynines žemes. Jis taip pat narsiai kovojo su Tėvynės priešais. Daug kunigaikščių Mindaugas išsiuntė užkariauti naujų, gretimų žemių ir pavedė Tautvilai, Edvilui ir kt. jose vadovauti. Kunigaikščiai, kuriuos Mindaugas priverė jo klausyti, maištavo, buvo suorganizuotas sąmokslas prieš jį ir 1263 m. Mindaugą ir jo du sūnus — Ruklį ir Rupeikį — nužudė. Po Mindaugo mirties tarp vietinių kunigaikščių dėl sostovyko kovos. Lietuvai buvo labai sunku. Mindaugas darbavosi ne sau, o visai Lietuvai.

Kernavės gyventojų gyvenimas buvo sunkus ir vargingas. Jie kentėdavo nuo vietinių kunigaikščių nesutarimų šalies viduje ir nuo priešo antpuolių. Tarp Kernavės gyventojų buvo paplitę įvairūs amatai, o medžioklė, žvejyba, bitininkystė buvo

papildomi verslai. Žmonės patys verpė, audė, gamino įvairius įrankius, papuošalus. Turime žinių apie lietuvių protėvių gyvenamąsias vietas, jų gyvenimo būdą ir tikėjimą. Žinoma, kad trobesiai buvo statomi iš rąstų, o pilys ant kalnelių, apsuptų pelkėmis, upeliais, papildomai sustvirtintos pylimais. Istorikai romantikai Kernavės vardą kildina iš romėnų kunigaikščio Palemono anūko Kerniaus vardo. Jo tėvas Kūnas pavedė valdyti žemes jam. Ten jis pastatė pilį ir vietovę pavadino Kernavė.

Kernavė, kaip miestas, pirmą kartą paminėtas 1279 m. eiluiotose Livonijos ir Hermano Vardberges kronikose, kur buvo aprašytas kalavijuočių žygis į Kernavę — kunigaikščio Traidenio žemę. XIII a. Lietuvą valdant kunigaikščiui Traideniui (1269—1282), manoma, kad jis tai darė iš Kernavės.

Kunigaikštis Traidenis paliko tautos prisiminimuose kaip tvirta asmenybė su aiškiu politiniu veidu, tvirtas savo Tėvynės sienų gynėjas, nepermalduojamas karys su Tėvynės

Senovės lietuvių apranga.

lyvių eisena į rezervato teritoriją. Kasmet į Kernavę suvažiuoja vis daugiau svečių ir archeologijos meistrų, lietuvių, svečių iš kaimyninių Europos valstybių (prancūzų, lenkų, vokiečių, baltarusių, ukrainiečių ir kt.). Šventėje svečiai supažindinami su senųjų kovos klubų veikla, senąja muzika. Savo darbus rodo puodų žiedėjai, vyndariai, madaus ir vaistų gamintojai, monetų kalikai, siūlų dažymo, juostų audimo, pynimo ir avalynės siuvimo meistrai, stiklo karoliukų, puošnių juvelyrinių gaminių gamintojai. Supažindinama su anksčiau nerodytais amatais, tokiais kaip Viduramžių vitražo, sidabro gaminių liejimo, Vakarų baltų keramikos gamyba, šaudymo iš arbaletos menu. Taip pat parodoma, kaip buvo gaminami titnaginiai, geležiniai įrankiai, mokoma kaip senoviniu būdu įžiebtį ugnį ir pajodinėti arkliuku.

Pernai svečius linksmo grupė iš Vokietijos „Fidelius“, Baltarusijos ansamblis „Stary Olsa“, folkloro grupė „Atalyja“, ansamblis „VISI“, Rugiaveidė su grupe „Sedula“, skambėjo archaiskų pučiamųjų muzikos instrumentų — lūrų — garsai.

Kernavėje pastoviai vyksta įvai-

rūs festivaliai, šventės. Nuo 1967 m. organizuojama Rasos šventė. Per trumpiausią metų naktį malonu pabūti prie ugnies aukuro, palydėti saulėlydį, pasigrožėti nuostabiu Neries vingiu, plukdyti vainikus, ieškoti ir surasti paparčio žiedą, sutikti saulę.

Pabuvus Kernavėje vieną kartą, širdį traukia grįžti atgalios ir dar kartą pamatyti didingus ir paslaptį saugančius kapinynus, neapsakomo grožio piliakalnius, kur sklando mūsų protėvių dvasia ir įkvepia mums stiprybės ateičiai.

Svečiams įrengta daug naujų automobilių stovėjimo aikštelių, sutvarkytas eismas. Galima gauti nakvynę pas privačius asmenis. Gerai įrengta G. Juozapavičienės sodyba-poilsio vieta (tel. +370-382-47322), A. Jankausko sodyba (tel. +370-382-47318). Kernavė yra 18 km nuo Kauno–Vilniaus autostrados. Galima į Kernavę atplaukti ir plaustu. Tai nepakartojamų įspūdžių kelionė.

Už visa tai reikėtų tarti nuoširdų ačiū Kernavės kultūrinio rezervato direktoriui S. Vadišiui, direktoriaus pavad. A. Jonikienei (el. paštas: audrone@kernave.org.rysiu), su visuomene sk. vedėjui J. Vitkūnui.

priešais, prekybinių ryšių su kitais kraštais organizatorius. Kunigaikštis vienas svarbesnių Lietuvos valstybės kūrėjų, bet jo sėkmės atėjo dar iš Mindaugo karaliavimo laikų. XIV a. Lietuva išaugo į stiprų ekonominį centrą su gerai išvystytais amatais.

Dabar Kernavė — unikali, gyva, gamtos ir žmonių rankomis 1000-mečiui sukurta ekspozicija po atviru dangumi. Kernavė yra unikalus archeologijos–istorijos kompleksas, turintis 15 archeologijos, istorinių–kultūrinių vertybių. Yra išlikę net 5 piliakalniai. Seniausias iš jų — centrinis Aukuro kalnas. Manoma, čia galėjo būti įkurta Mindaugo sosto rezidencija su gynybinėmis pilimis. Romantikai galvoja, kad čia galėjo būti Mindaugo karūnavimo vieta.

1965–1998 m. Kernavėje įkurtas labai įdomus Kernavės Kraštotyros istorijos muziejus–rezervatas. Miestelis gražiai sutvarkytas. Apie Kernavę šiandien kalbama kaip apie itin svarbią visos baltų istorijos pažinimo vietovę.

Remiantis rašytiniais šaltiniais ir paskutiniaisiais archeologiniais tyrinėjimais, spėjama, kad kunigaikštis Gediminas Lietuvos sostinę iš Kernavės perkėlė į Trakus, o iš Trakų į Vilnių.

Šventė Kernavėje prasideda da-

Prie pinigų kalikų stalo.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Manigirdo Motekaičio fortepijono studijos mokinių koncertas** vyks penktadienį, birželio 8 d., 7 val. v. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Po koncerto — užkandžiai. Įėjimas nemokamas. Visi maloniai kviečiami.

◆ **Šį sekmadienį, birželio 10 d., po 10 val. r. šv. Mišių** Brighton Park lietuvių telkinyje minėsime Lietuvos masinio trėmimo 66-ąsias metines. Po Mišių bus minėjimas, kuriame šiai dienai skirtą kalbą pasakys Povilas Vaičekas, buvęs Gulago politinis kalinys. Kviečiame visus, kam brangi lietuvių tautos kančia už mūsų laisvę. Po minėjimo — pietūs parapijos salėje.

◆ **Balzeko lietuvių kultūros muziejus** ir Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje kviečia visus mažus ir didelius išmokyti naujus ir prisiminti pamirštus tradicinius Joninių žaidimus organizuojamoje programoje „Žaidimo menas“. Žaidimų mokys Lietuvos vyčių šokėjai. Renginyje vyks Balzeco lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago 60629, šeštadienį, birželio 9 d., 1 val. p. p. Programa nemokama, taip pat nemokamai bus galima apžiūrėti visas muziejaus ekspozicijas. Registracija ir informacija telefonu: 773-582-6500.

◆ **Šeštadienį, birželio 16 d. 7 val. v.** Balzeco lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Ave., Chicago, IL 60629, adv. Aleksandras Domanskis, vienas iš firmos „Boodell Domanskis & Saipė LLC“ steigėjų, ves seminarą lietuvių kalba apie įvairias JAV verslo organizacijas ir jų įsteigimą bei struktūrą. Prelegentas kalbės apie: „C & S corporation“, „limited liability company“, „general partnership“, „limited partnership“ ir „Sole proprietorship“. Taip pat bus teikiama informacija apie įsiregistravimą kaip „Sole proprietor“. Prelegentas atsakys į publikos klausimus apie korporacijas ir jų suformavimą. Šis seminaras — tai puiki proga visiems, kurie domisi verslu, ypač kurie yra neseniai atvykę į JAV, susipažinti su verslo organizacijų įkūrimo taisyklėmis. Tel. pasiteiravimui: 773-582-6500.

◆ **Birželio 17 d., sekmadienį, ses.** Pranciška rengia atsisveikinimą su Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija. 5 val. p. p. misijoje vyks religinės muzikos vakaras, kuriame seselė atliks psalmes ir giesmes. Pritariant gitarai ji paskutinį kartą giedos ir 6 val. v. šv. Mišiose. Po

jų — agapė. Visus maloniai kviečiame atvykti.

◆ **Birželio 29 d. Klaipėdos pilies teatro monospektaklis „Aš laikiu tavęs, mielas“** bus rodomas restorane „Magnolia“ (123 Market St., Willow Springs, IL). Bilietai į šį spektaklį parduodami tik restorane „Magnolia“ (tel. 630-669-4055).

◆ **Birželio 30 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje** (14911 127th St., Lemont, IL) — Klaipėdos pilies teatro monospektaklis — komedija „Aš laikiu tavęs, mielas“. Pagrindinį vaidmenį atlieka Klaipėdos dramos teatro aktorė Jolanta Puodėnaitė. Prieš spektaklį — teatro „Žaltvykslė“ pasirodymas. Bilietai parduodami kavinėse: „Smilga“ (tel. 630-427-0929), „Bravo“ (tel. 630-257-3300), parduotuviųje „Lithuanian Plaza“ (tel. 708-599-9866).

◆ **Maria High School (Seserų kazimieriečių gimnazija)** siūlo technologijos ir sporto (krepšinis, tinklinis, futbolas, tenisas) vasaros stovyklą 7-8 skyriaus merginoms. Tel. pasiteiravimui: 773-925-8696.

IŠ ARTI IR TOLI ...

◆ **Visus, visus birželio 10 d. nuo 1 val. p. p. iki 6 val. v. maloniai kviečiame į Lietuvio dienas.** Šventės atidarymas — 2 val. p. p., vieta: St. Casimir's Polish National Church Hall, 500 Simpson Ave, Irondequoit, NY 14617. Tikimasi, kad šventinę programą praturtins Alytaus diktandis, atvykstantis dalyvauti Rocester tarptautiniame džiaz festivalyje. Galėsite akeles paganyti bei išsityti: tradicinio lietuviško maisto, meno dirbinių, paveikslų, gintaro papuošalų, knygų, maisto prekių, suvenyrų iš Lietuvos. Bus loterija bei tylišis aukcionas, kuriame bus galima išsityti tikrai labai vertingų prizų. Bilietai kaina: suaugusiems — 8 dol., vaikams iki 12 metų — nemokamai. Tel. pasiteiravimui: 585-216-9254 (Roma Chesonis). Lietuvių dienų organizatoriai: LR garbės konsulas New York valstijoje, Alytaus — Rocester komitetas ir jų pagalbininkai: Rocester apylinkės Lietuvių Bendruomenė, Šv. Jurgio lietuvių parapija, „Baltų vaikai“, choras „Putinas“ ir Edward Gervicko lituanistinė mokykla.

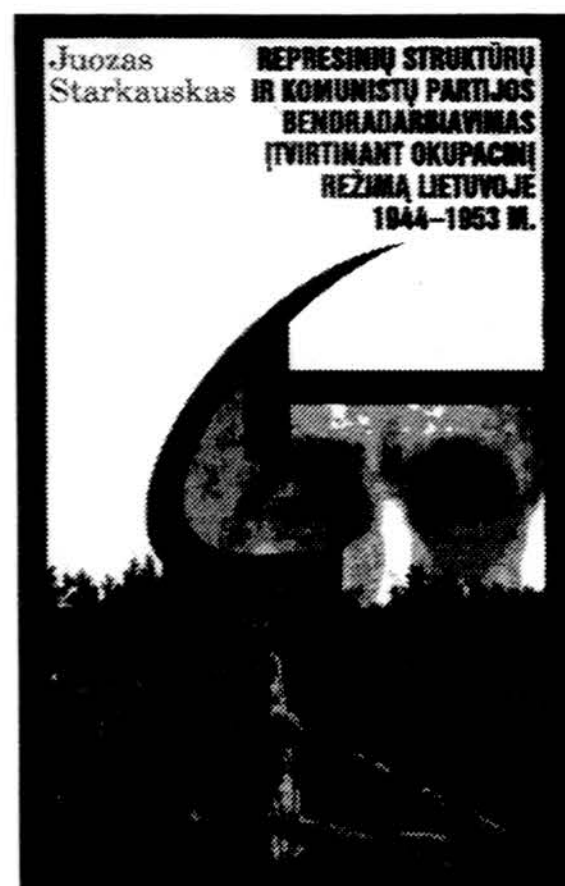
Gegužės 20 d.

Jaunimo centro kavinėje
5620 S. Claremont Ave., Chicago
akių gydytojas
DR. MINDAUGAS VYGANTAS
po paskaitos

„Makullarinė degeneracija“
ir skaidrių rodymo atsakinėtojas klausimus gausiai susirinkusiems klausytojams.
Tą dieną Moterų klubo narės valšino gardžiais blynais.

Knyga apie okupacinį režimą Lietuvoje

„Draugo“ redakciją pasiekė dar dažais kvepianti, 2007 m. išleista Juozo Starkausko knyga „Represinių struktūrų ir komunistų partijos bendradarbiavimas įtvirtinant okupacinį režimą Lietuvoje 1944–1953 m.“ Šią 768 puslapių knygą 2007 m. išleido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras Vilniuje.

Remiantis archyvų dokumentais knygoje plačiai atskleidžiami Lietuvos komunistų partijos ryšiai su čes-

kistais — masinio teroro vykdytojais Lietuvoje 1944–1953 metais ir bendras darbas su represinėmis struktūromis naikinant Lietuvos valstybingumą likučius bei šalies gyventojus, triuškinant ginkluotą pagrindžio pasipriešinimą.

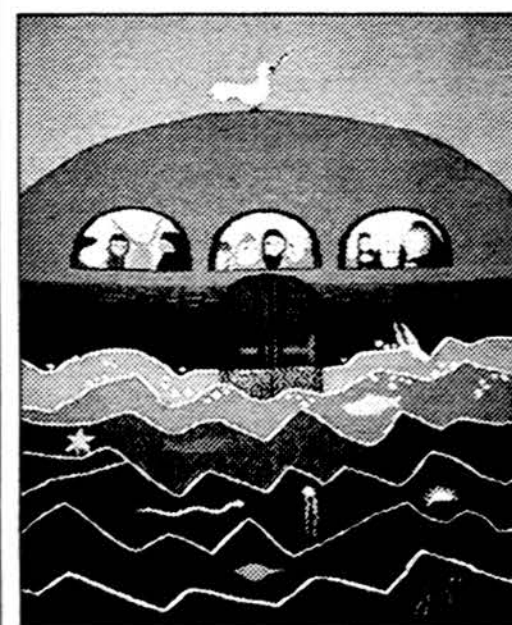
„Vyrauja nuomonė, kad daugumą tuo metu įvykdytų nusikaltimų padarė vien čekistai bei kitos sovietinės represinės struktūros ir sovietinė kariuomenė. Išigilinus darosi aišku, kad už nusikaltimus lygiaverčiai partneriai turi būti atsakingi ir komunistų partijos nariai bei į teroro sukūrį įsukti kai kurie sovietiniai partiniai aktyvistai, t. y. vadovaujantį darbą dirbę pareigūnai, nebūtinai buvę komunistų partijos nariais“, — rašoma knygos įvade.

Knyga suskirstyta skyriais, joje daug nuotraukų, dokumentų kopijų.

Autorius įsitikinęs: „Šis veikalas turėtų tapti kiekvieno istorijos mokytojo parankine knyga, nes daugeliui kartais trūksta dokumentais pagrįstų argumentų.“

Daugiau apie Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro išleistus leidinius galite sužinoti tiklalapyje: www.genocid.lt

Paruošė L. A.

Balzeco lietuvių kultūros muziejus maloniai kviečia į dailininkės

Janinos Monkutės-Marks asmeninę parodą

„Gyvenimas tęsiasi“.

Dailininkė eksponuos naujausius gobelenus, sukurtus 2000–2007 metais. Parodos atidarymas penktadienį, birželio 15 d. 7–9 val. v. Atidaryme dalyvaus dailininkė, bus valšės. Įėjimas nemokamas.

Tel. pasiteiravimui: 773-582-6500.

Skelbimai

Advokatas Jonas Gibaitis

Criminal cases, civil cases and DUI

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700

Toll free 24 hr. 888-776-6742

Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 6 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.

www.johngibaitis.com

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių Specialistas.

Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527

Valandos pagal susitarimą

Advokatas

VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629

(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100.

Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629

Tel. 773-582-4500

Valandos pagal susitarimą

SKELBIMŲ SKYRIAUS

TEL. 773-585-9500

Kas septyniolika metų Čikagoje pasirodo raudonakės cikados, kad apsisivaisintų ir vėl ilgam laikui pasislėptų žemėje.

Jono Kuprio nuotr.